

SSRS REKALAUJA GARANTIJOS IR LIETUVAI

Gynimui Visų Mažųjų Valstybių Nuo Agresijos Siūlo Karinę Sutartį



LONDONAS, Gegužės 1. — Anglijos ministrų kabinetas šiandieniam posėdyje svarstys paskutinius Sovietų Sąjungos pasiūlymus, siekiančius tikrojo antiagresinio fronto sudarymo. Taipgi svarstys, kaip Anglijos sausumos jėgas pakelti iki vieno milijono.

Sovietų Sąjungos ambasadorius Mairis pateikė Anglijos užsienio reikalų sekretoriui Hali-faksui sekančią Sovietų valdžios poziciją:

1. Rusija įsijungia į Anglijos-Francijos garantijas, garantuojančias Lenkijos ir Rumunijos nepriklausomybę, taip pat pasiūlo pagelbėti Didžiajai Britanijai ir Francijai atsikimė, jei jos ar jų kaimynės valstybės — Olandija, Belgija, Šveicarija — bus užpultos.

2. Britanija ir Francija privalo paplėsti militarines garantijas taip, kad jos laiduotų ir Rusijos Pabaltijo kaimynams — Latvijai, Lietuvai ir Estijai — nepriklausomybę.

3. Šie savitarpiniai pasižadėjimai turi įsikūnyti Britanijos, Francijos ir Rusijos karinėje sąjungoje. (New York Times sako, kad tokios sutarties reikalauja penkiems metams).

Čionai patirta, kad po Hitlerio kalbos Lenkijos opozicija silpnėja, kuri paskutinėmis dienomis buvo priešinga karo atsikimė įsileidimui Raudonosios armijos į Lenkijos teritoriją. Mat kada fiureris kalbėdamas paskelbė Lenkijos-Vokietijos nepuolimo sutartį neegzistuojančią, tuomi jis Lenkiją pastūmė tiesiai į Rusijos sferą. Lenkija pasijuto, kad tuomi ir pasibaigė jos tradicinė neutralumo politika, siekusi pasilikti nuo Rusijos ir Vokietijos nuosaliai.

Siek tiek pasikeitus Lenkijos užsienio politikai, Anglija ir Francija tikisi, kad dabar bus lengviau Lenkiją ir Rumuniją pertikrinti, kad jos privalo priimti Rusiją prieš Vokietijos agresiją sąjungininke.

Lietuvos ir Vokietijos Prekybinės Derybos Sukliuvo

PARYŽIUS. — Čia gauta iš Berlyno pranešimas, kad ėjusios tarpe Lietuvos ir Vokietijos prekybos derybos sukliuvo. Vokietijos naziai būtinai spirsi, kad Lietuva prekiautų mažne išimtinai tik su Vokietija ir neplėstų savo industrijos.

Priėmus nazių reikalavimą, Lietuva faktinai atsidurtų Vokietijos ekonominėje įtakoj ir negalėtų kultūrėti. Lietuvos delegacija sutinkanti padidinti prekybą su naziais, bet, kaip tvirtinama, atsisako tik su jais prekiauti.

Naziai neturi pinigų už prekes užmokėti. Visur ir viską ima ant kredito, o paskui atsisako atsilyginti arba pasiūlo savo prekes savotiška kaina, nors tokių prekių tai ar kitai valstybei ir visai nereikėtų.



Lenkijos orlaiviai ir techniškos jos amunicijos dalys laike manevrų. Lenkija sako stos į kovą, jei Hitleris panorės pasigrobtį Dancigą.

Po Katastrofiškos Kelionės Lakūnai Pasiekė New Yorką

NEW YORK, Gegužės 1. — Sovietų lakūnai, brig. gen. Vladimiras Kokkinaki ir Michail Gordienko, kurie perskridę šiaurės Atlantą praėjo penktadienio vakare buvo priversti nusileisti New Brunsviko provincijai priklausančioje Miscou saloje, vakar vakare Jungtinių Valstijų orlaiviu pasiekė New Yorką.

Nusileidusius lakūnus pasitiko Sovietų Sąjungos konsulas.

Sovietų Sąjungos pasiuntinys Oumanskis apibūdino lakūnų nusileidimo priežastis maždaug sekausiai:

Lakūnai skridami didžiuliu monoplanu Maskva nuo Labradoro linku švento Lauryno jūros skrido 27,000 pėdų aukštumoje. Tuo laiku toj aukštumoje temperatūra buvo 48 laipsniai šalčio skaitant centigradu, o 118.4 laipsniai skaitant Fahrenheitu. Esant tokiai žemai temperatūrai užšalo kompasas ir išsibaigė deguonio ištekčiai, reikalingi lakūnų kvėpavimui. Orlaivyje dar buvo 900 kilogramų gazolino, bet susidėjus kelioms kliūtims, lakūnai nutarė, kad nepatartina tęsti kelionę į New Yorką ir tamsoj nusileido Miscou Saloj. Pataikė į pelkėtą vietą, esančią už penkių mylių nuo artimiausių namų. Besileidžiant sarkiai apgadintas profeleris ir inžinas. Lakūnas Kokkinaki truputį sukrėtė vieną šonkaulį, o jo draugas Gordienko liko visai nesužeistas.

Juos patėmyjo Kanados žuvėninkai, kurie sušėpė ir priedui pavogė lakūno Kokkinaki batus. Vėliau atskrido Kanados orlaivis ir vargais negalais nusileidęs paėmęs lakūnus nuvežė į Bangor, Maine valstiją. Iš čia Jungtinių Valstijų orlaivis juos nuvežė į New Yorką.

Lakūnai skrido į New Yorką ir norėjo pasiekti Pasaulinės parodos atidarymo progą. Nuskrido 4,600 mylių, o iki tikslo nedaskrido apie 700 mylių. Neveikiant komposui jie padarė apie 450 mylių bereikalingos kelionės.

VARŠAVA. — Pusiau-valdiška Lenkijos spauda rašo, jog Lenkijai yra svarbu, kad Lietuva ir Rumunija išliktų nepriklausomos nuo Vokietijos.

KLAIPĖDOS KRAŠTĖ PRASIDĖDA NAZIŲ MANIEVRAI

LONDONAS, Geg. 1. — Reuteris iš Kauno praneša, kad rytų naziai pradės Klaipėdos krašte didelių laivyno ir "pakraščių apgynimo" manevrus.

Reiškia Lietuvai gali būti vėl juodos dienos.

DIDELIS ŽEMĖS DREBĖJIMAS SUKRETE JAPONIJĄ

AKITA, Japonija, Gegužės 1. — Didelis žemės drebėjimas šiandien sukrėtė šį šiaurinės Japonijos pajūrinį miestą. Išbyrėjo visi langai, 400 namų sugriuvo ir 200 namų smarkiai apgadinta. Penki žmonės žuvo, daugybė dingo be žinios ir apie 60,000 pabėgo nuo sukrėtimo. Dalis Oka pusiasalio paskendo į jūras.



Londono bedarbiai norėjo įteikti Cemberlenui čia matomą atvirutę su reikalavimais ant kitos pusės, bet policija nedaleidė. Tuomet jie ją pasiuntė per paštą. Atvirutės didumą galima įsivaizdinti lyginant ją su vyrais.

Raudonoji Armija Agresorius Sunaikins, Jei Žengs Linkui SSRS

MASKVA, Gegužės 1. — Sovietų Sąjungos apsigynimo komisaras, maršalas Voroišovas, šiandien atidarydamas didžiausią Pirmosios Gegužės parada, kokio niekad nematė Raudonoji aikštė, pareiškė, kad kas išdrįs žengti į Sovietų prieangį, bus sunaikintas.

Tuo pačiu laiku Komunistų Internacionalas paskelbė manifestą, raginantį Britanijos, Francijos ir Amerikos komunistus remti savo valdžias, jeigu jos stos prieš agresorius į karą.

Viršum Raudonosios aikštės praūžė 600 orlaivių, jų tarpe 260 dvimotorinių bombanešių, 144 naikintuvai ir daugelis naujo tipo keturmotorinių orlaivių. O per Raudonosios aikštės grindinį lyg audra nudundėjo niekad nematytas skaičius kaunuolių ir tankų, iš jų keletas mūšė 40 mylių greitumu. Saulės šviesoje spindėjo dešimtys tūkstančių durtuvų. Su milijonais pillečių ir kareivių pro Lenino mauzoliejų pramarašavo vienas milijonas revoliucinių partizanų, kurių tarpe buvo daugybė moterų.

Klementi Voroišovas pareiškė: "Pasaulio darbininkai lengvai supranta, kad Sovietų Sąjunga yra tikrai viena šalis, kurios valdžia kovoja už taiką pasauliniu pločiu. Kiekvienas žino, išskyrus nenorinčius žinoti, kad Raudonoji Armija yra didžiausia jėga pasaulyje, kuri nesibijo jokio išorinio pavojaus." Toliau jisai nurodė, kad jeigu priešas puls, tai Sovietai jį sutriuškins, kaip kad sutriuškino prieš 17 metų (sumušdami interventus).

Parado žiūrėjo Stalinas ir vyriausybės nariai.

BERLYNAS, Geg. 1. — Vokietijos visi laikraščiai rašo apie lenkų "užpuolimus ant vokietijų." Iš to galima spręsti, kad jau prasideda del Dancigo didelis krizis.

Lenkija Neuždaranti Durų Derybom, Bet Atmeta Nazių Reikalavimus Atiduot Dancigą

VARŠAVA, Gegužės 1. — Lenkijos užsienio reikalų ministeris Bekas ir ministeris pirmininkas Sladkovskis informavo seimą, kad į praeitą penktadienį įteiktą Vokietijos morderandumą Lenkijai, reikalaujantį Vokietijai sugrąžinti Dancigą, lenkai atsakysią šaltai, bet paliksia atviras duris derybom.

Lenkija neužleisianti Dancigo Vokietijai ir neleisianti per koridorijų į Rytprūsius naziams statyti autostradas.

Lenkijos viršininkai sako, kad Hitleris savo memorandume pareikalavęs ne tikai plento, bet ir prie plento 25 kilometrų žemės juostos skersai visą koridorijų. Tad jeigu Lenkija sutiktų su tuo reikalavimu, ji paliktų visiškai atkirsta nuo jūros.

Lenkijos valdžios oficiozas, Gazeta Polska, tuojau duos Dancigo pozicijos klausimui pareiškimą. Manoma, kad Lenkija pavalkaus Tautų Lygos komisijonieriaus funkcijų perleidimo Lenkijos valdžiai.

ANGLIJOS SEIMAS UZGYRĖ VERSTINĄ KARINĘ TARNYBĄ

LONDONAS. — Anglijos seimas 376 balsais prieš 145 užgyrė valdžios sumanymą įvesti privalomą tarnavimą armijoj.

Įvedus verstiną kareiviavimą, Anglų armijoj jau pirmasis metais būsia apie 870,000 kariuomenės.

Ministeris pirmininkas Cemberlenas išsireiškė, kad šalies gynyimo tikslais turčiai būsia apdėti mokesčiais, o apriboti karinės pramonės pelnai.

Lietuvos Pavilionas Parodoj Sekmadienį Dar Neatidarytas

NEW YORK, Geg. 1. — Pasaulinei Parodai atsidarant sekmadienį, Lietuvos paviljonas joje dar nebuvo oficialiai atidarytas; bet lietuviai dalyvavo pačios parodos atidaryme.

Lietuvos paviljonas atsidarys keliomis dienoms vėliau; bet tai ne iš Lietuvos kaltės, bet del sutrukdymų muitinėje.

Lietuvos ekspozitai (parodiniai daiktai) buvo laivu atgabenti jau baland. mėnesio 17 d.; bet del kokių tai techniškių kliūčių jie iki šiol sulaukyti muitinėje.

Po dienos kitos bus viešai pranešta apie oficialų Lietuvos paviljono atidarymą.

ANGLIJOS KANALE BUDAVOJA NAUJĄ GIBRALTARĄ

LONDONAS, Gegužės 1. — Didžioji Britanija nutarė paversi mažos papėdės Gibraltaru esančią Anglijos kanale Alderney salą.

Orlaivyno ministerija paims penktadalį mažosios salos orlaivių bazelį, statys karo laivams uostą ir saloje pastatys nepramušamus fortus.



Irako karaliui Gazei užsimušus, Irako karalium liko 3 metų amžiaus jo sūnus. Jis vadinasi karalium Feisal II.

L.L.D. Kanados Kuopų Atstovų 3-as Suvažiavimas Įvyks Birželio 10-11 d.

Pranešame visoms LLD kuopoms, visiems aldiečiams, visoms mūsų broliškoms organizacijoms ir visiems Liaudies Balso skaitytojams, kad LLD Kanados Kuopų Atstovų Trečias Suvažiavimas įvyks birželio (Jūne) 10-11 dienomis, Montreale.

Tik mėnuo beliko prisirušimui, tad labai prašom visus LLD narius bei simpatikus mestis suvažiavimo prisirušimo darban. Dar labai mažai draugų-ių reikė savo nuomones suvažiavimo prisirušimose diskutijose. Dabar turime imtis reikšti spaudoje, šaukti kuopų susirinkimus ir ten diskutuoti įvairius suvažiavimą liečiančius klausimus.

Šaukiamame suvažiavime jau pasirušė dalyvauti delegatai iš už apie 2,500 mylių. Daugelis kuopų jau gerai prisirušiusios suvažiavimui, bet dar yra tokių, kurios šiuo laikotarpiu turi labai pasispausti, kad tinkamai prisirušus.

Darykite viską, kad kiek galint skaitlingesnė delegacija pajėgtumėte atsiųsti į suvažiavimą.

Dienotvarkė ir kitais reikalais pranešimus išsiuntinėsimės kuopoms, bei duosime pranešimus sekančiuose Liaudies Balso numeriuose.

LLD Kanados Veikiantis Komitetas
P. O. Station "D", Box 44, Montreal.

PHILADELPHIA, Gegužės 1.

Makaronų pardavinėtojas Harman Petrillo vakar detektyvams prisipažino, kad žinąs apie 21 žmogžudystę, padarytą nuodintųjų gausų, kad paskui paėmus už nuuodintus apdraudą. Smulkmenų šiuo kartu Petrillo nepateikė, tik pareiškė, kad žinąs jog už tai teks eiti į elektros kėdę, tad visko išpasakojimui dar turis laiko.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTU I SAVAITĘ.
Prenumeratos kaina:
Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50. Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75. Atskira kopija 5 centai.
Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balsu vardu:
LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

Ne Tiek Svarbu Verstina Tarnyba Kiek Aiški Politika

Laikraščiai, su džiaugsmu užgirianti verstinos kariškos tarnybos įvedimą Anglijoje, nurodinėja, kad be verstinos kariškos tarnybos Anglija būtų silpna pastoti kelią agresijai. Girdi, Anglijai reikalinga didelė armija. Prie to dar prideda tą, kad verstinos tarnybos įstatymo įvedimas paragina Sovietų Sąjungai aiškiau pasisakyti už Angliją ir Franciją. Jie turi mintyje Sovietų Sąjungos ambasadoriaus Anglijai Ivano Maiskio pareiškimą, kad Sovietų Sąjunga padės Europai, tai yra antiagresinėms valstybėms.

Kad agresijos negalima sulaukyti be stiprios armijos, tai aišku. Bet bloga politika, diplomatija gali niekais paversti ir stipriausią armiją. Gi Anglijos valdžios diplomatija per keletą paskutinių metų buvo labai prasta. Anglijos pastangomis buvo niekais paversta Tautų Lyga. Anglija visuomet stovėjo prieš kolektyvno saugumo principą. Anglija buvo vyriausias faktorius nesikišimo politikoj, kuri pradžioje Ispanijos respublikai. Anglijos diplomatija patį Angliją pastatė į labai kritišką poziciją. Jos diplomatija atidavė priešams daug strateginių pozicijų. Čekoslovakijos ir Ispanijos pralaimėjimai skaitomi didžiausiais Anglijos ir Francijos pralaimėjimais.

Draugas Dut, Anglijos komunistų vadas, nekurį laiką atgal Daily Clarion telpusiam straipsnyje nurodė, kad jei Anglijos žmonės matys, jog yra už ką kovoti, jie patys stas į armiją ir kovos su didžiausiu pasiryžimu. Jis pasakė didelių teisybę. Bile kurios šalies žmonės tą padarys, jeigu tik bus už ką kovoti. Ispanija yra geras pavyzdys. Dešimtys tūkstančių darbininkų, nugalėdami sunkiausius kliūtis, gerai žinodami, kad daugelį nebebus galima sugrįžti į savo tėvynę, rinkosi į Ispaniją ir stoji savanoriais. Jų didvyriškumas pralenkė visus didvyriškumus už tai, kad jie gerai žinėjo, už ką jie kovoja. Ispanijos liaudis parodė dar nematytą pasišventimą.

Anglijai šiandien daugiau stokuoja geros diplomatijos, sąžiningo noro kovoti prieš fašizmą ir agresiją, kaip kad verstinos tarnybos. Ką gi ta kariuomenė darys, jei valdžia ir toliau laizys Hitlerio batus? Jeigu valdžia sąžiningai stotų už kovą prieš agresiją, kariuomenė galėtų gauti ir be prievartos. Didžiajam kare Anglija konskripciją įvedė tik už dviejų metų, tai yra tik 1916 metais.

Hitlerio Kalbos ir Prižadai

Kiek buvo galima pastebėti, tai kapitalistinis pasaulis Hitlerio kalbos laukė su didžiausiu nekantrumu. O kada Hitleris ją sakė, jos klausė su dideliu atidumu. Lyg, rodot, ta kalba turėtų kokią nors reikšmę, lyg nuo jos priklausytų pasaulio likimas.

Hitlerio kalbos ir prižadai nieko nereiškia. Tai tuščia demagogija. Tur būt dar prisimėnėt ankstyvesnes jo kalbas, kuriose jis aiškino apie Vokietijos planus apgyvinti pasaulio nuo bolševizmo. Jis tuomet daug kalbėjo apie Sovietų Sąjungą ir jos užkariavimą. Vėliau jis davė visokių prižadų. Pasiėmęs Sudetus jis Cembrenui pasakė, kad Europoj jo siekia atsiekti, kad daugiau teritorijų nebereikalas. Bet nespėjo prabėgti nei keli mėnesiai, o jis ir Pragoj. Už kiek laiko atplėšė nuo Lietuvos Klaipėdos kraštą. Nespėjo nudžiūti parašai ant Lietuvos ir Vokietijos sutarties, o jis jau vėl kimba prie Lietuvos.

Fašizmas savigarbos nepripažįsta, savo žodžio jis negerbia. Jo vadų kalbos ir prižadai nieko nereiškia. Jis savo siekių siekia jėga, grumojimais. Štai Vokietijos naziai užsimanė padidinti prekybą su Lietuva. Jie nesuntė Lietuvon prekybinės delegacijos, o pastatė reikalavimus. Tų reikalavimų nepildymas reiškia didelę riziką. Vieną gražią dieną galima Kaune susilaukti Hitlerio tankų. Pasitarimai ir susitarimai su Hitleriu ar Musolinu neturi jokios vertės. Tie valstybių vadai, kurie į tokias sutartis tiki, labai klysta. Su jais reikia elgtis visai kitaip. Reikalinga ne gražių kalbų, o stiprios sąjungos, galinčios reikalui atsitikus panaudoti ir militarinę jėgą.

Demokratiniai nusistatę žmonės neatsisako paremti teisėtus Vokietijos reikalavimus. Demokratiniai nusistatę žmonės visuomet smerkė santarvininkus, kurie po karo plėšė Vokietiją be pasigailėjimo. Jie palaikytų Vokietiją ir dabar, jeigu ji galėtų įrodyti, kad jos reikalavimai remini. Bet dabartiniai Vokietijos vadai naudoja gengsteriškus metodus, grobia viską, ką tik gali pagrobti, naikina silpnesnes tautas be jokio pasigailėjimo, nori tapti viso pasaulio valdytojais. Tokiems žygiams turi būti galas.

Prie Ko Prives Gerinimasis Prie Kapitalistų

Kanados finansų ministerio patiektas biudžetas numato didelių palengvinimų tiems kapitalistams arba korporacijoms, kurie iki 1940 metų balandžio 1 dienos imsis kokių nors žygių savo biznio praplėtimui, naujų įmonių steigimui ir t.t. Tuomi norima pakurstyti kapitalistus prie investavimo kapitalo į kokią nors pramonę. Kitais žodžiais, norima sulaužyti kapitalo streiką.

Iš to gaunasi išvada, kad kapitalas streikavo todėl, kad negalima nieko pelnyti. Bet štai valdžia suteikia geresnes sąlygas. Meskit streiką ir dirbkit. Tikrenybėje dalykai visai kitoki.

Kapitalistams pelno netruko ir pirmiau. Statistika rodo, kad pelnas augo kasmet. Del pelno nusiskundimų negali būti. Taip pat nestokuoja ir įmoniu. Jau dabar esamos įmonės galėtų dvigubai daugiau pagaminti, jeigu tik jos dirbtų pilną laiką. Pavyzdžiui, Massey Harris fabrikas Toronte kartais paleidžia didesnę pusę darbininkų. Kartais dirba tik maža dalis. Per paskutinius kelis metus fabrikas niekad pilnai nedirbo. Bet ne delto, kad ūkininkai nebereikalingi mašinų. Taip pat vos juda ir kiti fabrikai ir ne delto, kad jų gaminiai būtų nebereikalingi.

Kanados industrija merdėja todėl, kad perkamoji žmonių jėga persilpna. Vienas milijonas su viršum asmenų gyvena iš pašalpos, šimtai tūkstančių darbininkų vos uždirba ant pragyvenimo. Gi biudžeto teikiama palengvinimai darbo žmonių sąskaita tos perkamos jėgos sustiprinti negalės.



Ponia: — Aš ant daktarų išleidau šimtus dolerių. Baigiu leisti visas sutaupas.
Gydytojas: — Mano brangioji, tamsta pas mane turėjai atėiti daug anksčiau.

APŽVALGA

Kokią Klaipėda Turėjo Lietuvai Reikšmę ir Kame Glūdi Lietuvos Atsparumas

Mūsų Jaunimas, pažangaus Lietuvos jaunimo laikraštis, nurodo, kad Klaipėda Lietuvai turėjo nepaprastai svarbią reikšmę. Jis rašo:

Lietuvių tauta paskutiniu laiku skaudžiai paliesta. Mes netekome savo vartų į platųjį pasaulį — Klaipėdos uosto. Šis uostas ankščiau jungė mus su visu plačiuoju pasauliu. Turėdami jį pilnoje savo nepriklausomybėje nebijojome jokių ekonominių varžymų. Kada Vokietija 1934 ir vėlesniais metais uždarė mums į pasaulio karštus visus savo kelius, tuomet toks Vokietijos pasielgimas mūs perdaug neįsąsindino, nes Klaipėda buvo patogiau vartai, į kurią kiekvieną dieną atplaukdavo su įvairiomis prekėmis viso pasaulio šalių laivai. Per Klaipėdą mes išveždavome įvairiausius savo krašto gaminius ir gaudavome iš kitų kraštų, šiandien to patogumo jau neturime ir ateityje būsime priversti naudotis svetimų šalių uostais, svetimų šalių keliais. Už tą naudojimąsi turėsime apmokėti ne tik savo litais, bet ir didele dalimi priklausysime nuo kitų šalių vedamos ekonominės politikos. O tai jokiū būdu nelengvins mūsų ekonominio gyvenimo, bet atvirkščiai — galės tik pakenkti. Atremti visus būsimus ekonominius sunkumus turėsime įtempti viso savo nedidelio krašto jėgas ir, kas svarbiausia — visu atidumu kelti paties pagrindinio Lietuvos gyventojų sluoksnio — ūkininkų — pernelg žemai stovintį ekonominį lygį.

Ištikro, Klaipėdos netekimas yra didelis Lietuvai smūgis. Bet tai dar negalas. Diejė Lietuvos pavojai dar prieš akis. Mūsų Jaunimas nurodo:

Lygiagrečiai su galimais ekonominiams sunkumais, šiandien nepaprastai smarkiai naukiantis Europos politiniam gyvenimui Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė taip pat gali susidurti su visais rimtais pavojais, nes Lietuva gyvena ne kokioj nors tolimoj saloj, bet, tur būt, pačiaame neramiausiam žemės kampelyje. Čia nuolatose eidavo kovos tarp Germanų ir Slavų ir net Skandinavų. Čia kryžiuočių laikais krikščionybė su kardu rankoje skynė sau kelią į lietuvių žemes, čia, mūsų krašte, Didžiojo karo metu buvo pačių žiauriausių kovų arenas. Ateities kovose vargu ar būtų mūsų kraštas laisvas nuo siaučiančių audrų. Tai jau šiandien turime suprasti savo šalies pavojingą geografinę bei geopolitinę pa-

dėtį ir tinkamai pasiruošti atremti tuos visus galimus išorės pavojus. Tačiau kokiū tinkamiausių ginklu, ypatinčiai mažoms šalims, apsiginkluoti, rengiantis atremti visus būsimus išorės pavojus?

Sulyg Mūsų Jaunimo, mažoms tautoms išėjimas tik vienas. Tai siekimas kultūros ir laisvės, demokratijos. Jis rašo:

Mažos tautos niekuomet negalės pasigirti savo gausiomis armijomis, savo didžiuliais šarvuočiais, ar orlaivių eskadrilėmis.

Tą gali turėti tik didelės, gausingos gyventojų skaičiumi, tautos.

Mažų tautų jėga ir vertė glūdi jų kultūringume, aukštame ekonominijo gyvenimo lygyje. Tai yra aiškiausia tiesa. Šia linkme yra pasukusios visos mažosios tautos. Štai pažiūrėkime į Sveicariją, kurios vardas skamba visame pasaulyje. Nuo Sveicarijos neatsilieka Danija, Norvegija, Švedija, Olandija, Suomija. Vis tai šalys, turhčios maždaug tokį pat plotą teritorijos, kiek ir Lietuva, o gyventojų skaičiumi ne taip jau žymiai ir terptintoj Lietuva. Kokiomis priemonėmis mūsų aukščiaū minėtos šalys yra pasiekusios tokio aukšto kultūros lygio ir ekonominio gerbūvio? Galime atsakyti trumpai — savo darbštumu, laisvės pamėgimu

ir visų gyventojų sąžiningu rūpesčiu viso krašto reikalais. Ten už krašto likimą atsako ne vienas asmuo, ar siaura asmenų grupė, bet svarbiausias krašto problemas sprendžia visi krašto gyventojai. Visi gyventojai vienokiu ar kitokiu būdu dalyvauja ir krašto valdymo kontrolėje. Tokiu būdu įtraukus visus gyventojus į pačių svarbiųjų krašto liečiančių klausimų sprendimą, kiekvienas jaučiasi pilnu savo krašto šeimininku, kiekvienas supranta, kad nors ir nedidele dalimi, bet vis tik krašto likimas, jo gerovė priklauso ir nuo jo, atskiro eilinio piliečio sumanumo, darbštumo, nuo jo susidomėjimo viso krašto reikalais. Toks kelias norint greitesniu tempu pakelti mūsų šalies kultūrą, ekonominį krašto pajėgumą, atrodo, pats tinkamiausias, nes krašto gyventojai ilgesni laiką dalyvaujant pačių svarbiųjų šalį liečiančių klausimų sprendime. Tada, išmoksta teisingai tuos reikalus svarstyti, kartu plečia savo žinias ir bendrą pažinimo akiratį. Prie šalies gyventojų protinio lygio pakėlimo žymiai prisideda ir įvairios organizacijos, nes kiekvienoje organizacijoje, jeigu tik ta organizacija nėra apsnūdusi ir nepaneigta asmens iniciatyva, visuomet diskutuojama įvairūs klausimai, auklėjami nariai gyvu ar spausdintu žodžiu.

Tai atrodo turėtų būti kiekvienam, ypatingai šiuo sunkiu Lietuvai metu, kada svarbu turėti kuo daugiau protingų, susipratusių gyventojų, visiška aišku, nes Lietuvos laisvė, Lietuvos gerovė priklauso nuo viso krašto gyventojų protingumo ir nuo jų darbštumo. Lai tik nebūna daroma įvairios klūtys, klaidos, kurių pasėkoje numušama, ypatinčiai jaunimo, ūpas lavintis, galvoti, dirbti ir pasitikėti šviesesne savo krašto ateitimi, tai Lietuvos jaunimas turės pakankamai pajėgumo ginti savo laisvę ir sukurti gražesnį gyvenimą.

GUMA IR CUKRUS

Sveicaras Ernstas Kleiberis, Lugano miesto gyventojas, išėmė naują sintentinei gumai gaminti patentą. Sulyg Kleiberio išradimo gumą bus galima pagaminti iš paprasto cukraus ir terpentino. Iš šių produktų pagaminta guma turės visas natūralines gumos savybes.

Šiai gumai gaminti tiks runkelinis ir nendrinis cukrus ir net cukraus fabrikuose gaunamos atmatos.

Knyga ir Knyga

Iš knygų žmonės mokslą semia, Sužino paslaptis gamtos: Kas yra saulė, mėnuo, žemė. Knyga — šaltinis apšvietos.

Ne visos knygos lygiai neša Daug reikalingos apšvietos, Nekurios knygos tiksliai rašo, Kad leistum laiką be naudos.

Apie užkeiktas karalaites, "Tūkstantis ir viena naktis," Ir detektyvų pasakaitės, "Kaip išsilavino vagis."

Tiesa, tie šlamštai neapgaua Protingo žmogaus niekados, Bet ant jaunųjų proto jauno Padaro nemažai žalos.

Pavyzdžiai: Gamta duod už dyką Daugybę grybų įvairių: Baltikę, Iepšę, baravyką Ir daug nuodingų musmirių.

Turi išmokti, kaip atskirti Geruosius grybus nuo blogų, Kai kam jau teko net numirti, Kad nesistengė pažinti jų.

Ir kaip nuo tų netikrų grybų Nesunku bėda sau surast, Taip nuo tų šlamštų — neva knygy, — Jei nesistengsim jų suprast.

Raguotis

Pastabos

Liaudies Balso reikalais lan-kydamasis Jungtinėse Valstijose per 8 savaites aplankiau 32 lietuvių kolonijas. Per tą laiką teko sūeiti labai daug lietuvių ir susipažinti su jų veikimu.

Lietuvių progresyvių veikimas gan tvirtas ir platus. Literatūros Draugijos kuopos gyvena kiekvienoje lietuvių kolonijoje, nežiūrint senėjančio amžiaus. Jaunimas taipgi stovi su progresu ir lietuvių veikimu. Ypatinčiai ilgesni laiką dalyvaujant pačių svarbiųjų šalį liečiančių klausimų sprendime.

Nors bedarbė ir ten siaučia, bet, abelnai imant, žmonės gyvena kiek geriau negu Kanadoje. Ten yra pravesta bedarbių apdrauda ir viešieji valdžios darbai. Nors tas ne pilnai patenkina žmonių reikalavimų, bet vis tik geriau negu nieko, negu Kanadoje.

Taipgi ir demokratinės žmonių teisės platesnės. Visur jaučiama laisviau, erdviau.

Bet tas visa neatėjo savaime iš pasakiško dangaus. Daugelis kovų buvo pravesta, daug sykių prisiejo žmonėms pralaimėti ir nukentėti.

Daug yra lietuvių, kurie reakcijos laikais buvo persekiojami, kalinami. Bet jų kovos davė vaisių ir dabar jau kiek laisviau gyvena.

Bet nereikia manyti, kad vargo ir skurdo Jungtinėse Valstijose nebėra. Och, yra jo! Yra labai apšiai ir labai daug!

Skurdas stovi šale prabangos. Žiūrėsi į vieną šoną — viskas blizga, tviska pertekliumu, prabanga. Džiaugsmas, juokas. Atsisuksi į kitą — lūšnos, alkiš, skurdas, ašaros.

Ta pati kapitalistinė išnaudojimo sistema. Ir todėl ten klasinė kova nemažėja, bet auga ir stiprėja.

Kas del bedarbių, tai jų yra labai daug. Daug yra ir lietuvių bedarbių, ypatingai mainų distriktuose.

Nekuriose kolonijose yra įsigalėję klerikalai. Išstatytos bažnyčios, vienuolynai.

Bet visuose tuose miesteliuose lietuviai darbininkai daug biednesni, negu ten kur jų nėra, kur žmonės daugiau progresyviūs.

Bažnyčios auga ir pasilaiko žmonių tamsumu. Atrodo, kad bažnyčios yra skurdo paminklai.

Lietuvio fašisto per tą visą laiką neteko sūeiti. Vienur bei kitur po prakalbų kartais pasirodydavo Smetonos garbintojų.

Bet kažkaip jiems nesisekė. Kartais statomais klausimais patvys save susikompramituodavo, kaip atsitiko Bostone.

Stilsono-Grigaičio pasekėjų rytuose labai mažai. Kur atsiradamas vienas kitas savo darbą varo pakampėse, girtų tarpe. Ten jie organizuoja frontus prieš komunizmą ir Sovietų Sąjungą. Bet viešai pasirodyti su savo politikos pagrindais ir pasisakyti už ką jie kovoja nediršta. Tais klausimais jie vengia viešumos, kaip kandys saulės.

Kur progresyvių įtaka didesnė, tose kolonijose lietuvių organizacijos turi savo hamus, parkus ir vasarnamius. Bridgewaterje lietuvių darbininkų kooperatyvas turi savo avalinės išdirbystės šapą, kurioje dirba virš 50 darbininkų.

Tas nebūtų buvę galima atsiekti, jei nebūtų vieningumo ir susiklausymo. Jie visi bė įsitikinimų skirtumo veikė bendrai ir savo turtu prisidėjo, todėl dabar turi kur į savo namus užėiti, bei vasarą išvažiuoti.

Meno Sąjungos veikimas irgi puikus. Savo tarpe turi gražaus jaunimo, o ir senieji neatsitraukia. Visi veikia bendrai, draugiškai. Brooklyne nēt klasiškus kavalikus pajiegia perstatyti.

Jie ragina mus, kanadiečius, meno srytyje varytis pirmyn ir meno svarbos nenustumti į šalį.

Ištikrųjų mūsų menininkų reikalai ir problemos sprendžiamos kiekvienoje kolonijoje atskirai, pavieniai. Gal reikėtų, kad menininkai savo reikalais dažniau rašytų į Liaudies Balsą. Lai patys menininkai apie tai pasisako.

Philadelphijoje susipažinau su daktaru Kaškiaučiu. Kalbėjom ten nuo vieno staidžiaus. Antrų sykiu sūeiti teko Newark. Tai niekad nepavargstantis ir pilnas energijos žmogus. Jo prakalbas amerikiečiai labai įvertina ir labai skaitlingai jas lanko. Na, o daktaras yra tikras žodžio meistras ir duoda labai išsamias ir įdomias prakalbas. Jo patarimų klausio. Gal todėl amerikiečiai, nežiūrint jų metų skaičiaus, atrodo gerai ir yra sveiki.

Jis yra daug ko išmokinęs Amerikos lietuvius. Žmonės jį gerbia ir myli už gerus pamokinius mūs.

Man teko patirti, kad amerikiečiai laike susirinkimų, laike prakalbų ir šiaip didesniuose susijimuose salėse nerūko. To gero užsilaiikymo išmokinęs daktaras Kaškiaučius.

Tas reikėtų ir mums tvirtiau praktikuoti savo susirinkimuose.

Raginau, kad jis atsilankytų į Kanadą. Žadėjo kitame sezone pasistengti atvykti. Jis labai įdomiausi kanadiečiai, ypatingai Montrealu.

Taipgi susipažinau su mūsų žymiaisiais poetais: Ragiuočiu ir St. Jasilionu. Tai netrukšmingi ir tylaus charakterio draugai. Draugiškai atsiliepia apie Liaudies Balsą, giria už padarytą progresą ir politinę liniją. Žadėjo ir toliau palaikyti draugiškus ryšius su kanadiečiais ir karts nuo karto prisijusti savo kūrinių.

Z. Janauskas

NAZIAI KALBA...

"Mes iš jūsų hereikalatujame to, ko mes, vadai, nevykdomė. Perdaug riebalų padaro didelius pilvus. Aš pradėjau valgyti mažiau sviesto, todėl mano svoris nupulė 20 svarų." — generolas Hermann Goering, pirma Hitlerio ranka. Jis dar sveria 226 svarus.

"Reikia surinkti tūkstantį neturtingų vokiečių merginų ir izoliuoti jas kempėj. Paskui prileisti prie jų 100 taipgi neturtingų vokiečių vyrų. Isteigus šimtą tokių kempių galima būtų susilaukti šimto tūkstančių geros veislės vaikų." — Dr. Willibald, garsiausias nazių eugenikas.

"Kristaus dieviškumas mažos vertės... Fiureris Hitleris yra Jezus Kristus ir šventa Tėvynės Dvąsia." — Nazių kunigas Kerrl.

"Hitleris yra naujas, didesnis ir galingesnis Jezus Kristus." — Nazių vadas Spaniel.

"Kristus negalėjo būti žydas. Man nėra reikalo prirodyti mokslškai. Tai faktas." — Gobelšas, nazių propagandos ministras.

"Paprastai, svetimoterystė iš vyro pusės, jeigu ne be vaisiaus, neturėtų būti persekiojama." — Dr. Alfred Rosenberg, Nr. 1 nazių filozofas.

Mokslas, Technika ir Įvairenybės

Mokslo Plėtojimas ir Sovietų Sąjungos Piliečių Mokslingumas

Carinė Rusija milžiniškam savo piliečių skaičiui turėjo tik 8,137,000 mokinių, iš kurių tik 995,000 lankė vidurines mokyklas. Nežiūrint tokio menko vidurinio mokslo, caro valdžia dėjo pastangas žemesniųjų klasių mokinius sulaukyti nuo aukštesniojo mokslo. Pavyzdžiui, caro ministeris Deljanovas vienu metu išleido cirkuliarą, kuriuo įsakė mokyklų viršininkams stengtis, kad taip vadinamieji virėjų sūnūs nebūtų įleidžiami į gimnazijas ir universitetus.

Sovietų šalyje į mokslą yra visiškai kita pažūra. Sovietų Sąjungos konstitucijos 121 skyrius nurodo, kad kiekvienas pilietis turi teisę siekti mokslą, įskaitant ir aukštąjį — universitetų mokslą be jokio apmokėjimo. Ton teisė įskaitomas ir priverstinis pradžios mokyklų mokslas. To pasekmėje Sovietų Sąjungoje šiandien yra ne 8,137,000 mokinių, kaip kad buvo carinėje Rusijoje, bet 33,364,000 mokinių, iš kurių 1,9012,000 lanko universitetus ir technikos mokyklas, o daugelis milijonų gimnazijas.

Nuo 1933 iki 1938 metų Sovietų Sąjungoje pastatyta 20,607 naujos mokyklos. Tačiau ne viskas, mokyklų ir mokinių skai-

čius netolimoj ateityj žymiai prasiplės. Baigiantis trečiajam penkmetei, 1942 metais gimnazijas pabaigs 12,400,000 mokinių, tai yra tiek bus tinkami į žengimui į universitetus, o pradžios mokyklas lankys 27,700,000 vaikų. Reiškia 1942 metais Sovietų Sąjungos mokinių armija pasieks 40 milijonų skaitlinę, tai yra tiek, kiek Lenkija ir Belgija turi gyventojų.

Prieškarinė Rusija turėjo 91 universitetą su 124,000 studentų, o dabartinė Sovietų Sąjunga turi 700 universitetų su 601,000 studentų ir 2,572 technikos mokyklas su 711,000 studentų.

Carinė Rusijos studentijos vieną trečdali sudarė caro aukštųjų valdinių sūnūs, kitą didelę dalį sudarė kapitalistų sūnūs, 15 nuosimčių studentijos sudarė pasiturinčių ūkininkų sūnūs, o tik 2,8% studentijos sudarė valstiečių ir darbininkų sūnūs. Dabar studentų sudėtis visai kitokia. Universitetus ir aukštąsias mokyklas lanko ne tie, kam turtai leidžia, bet visi kas nori ir tam mokslui tinka.

Carinė Rusijos valdžia labai mažai rėmė pačius universitetus, o apie stipendijas mažai kas žinojo. Štai Peterburgo uni-

versiteto biudžetas 1908 m. buvo 946,550 rubliai ir 34 kapeikos, iš kurio tik 424,971 rublis buvo asignuotas carinėms valdžios. Sovietų valdžia to paties universiteto išlaikymui 1936 metais paskyrė 17,474,000, o 1938 metais 30,000,000 rublių. Reiškia Leningrado universiteto biudžetas trisdešimt kartų didesnis už buvusio Peterburgo universiteto biudžetą. O visų universitetų palaikymui perėjais metais Sovietų valdžia išleido 2 milijonų 190 milijonų rublių.

Sale to Sovietų valdžia išleido milžiniškas sumas studentų stipendijavimui. Pavyzdžiui, 1934 metais stipendijoms išleido 388 milijonų rublių, o 1938 metais jau 801 milijonų rublių.

Carinėje Rusijoje stipendijas gavo labai retas gimnazijos mokinys, kuris direktorių nuomone atrodė bus labai ištikimas caro valdžiai. Dabar jas gauna kiekvienas, norintis mokintis ir tinkamas mokslui. Dabartiniu metu 89 nuosimčiai studentų yra stipendijaujami valstybės. Stipendijų negauna tik tie tėvų vaikai, vyrai ar žmonos, kurių tėvai, žmonos ar vyrai gauna nemažą atlyginimą ir tuo būdu pajėgia apmokėti už mokslą. Universitetų rektoriai, pasirėmę valdžios daviniais nustato kas turi teisę gauti stipendijas, o kas ne. Tokiu būdu šiandien jau nėra Sovietų Sąjungoje barjero, atskiriančio universitetus nuo visuomenės. Jeigu tėvas, vyras, žmona, turi nemažą atlyginimą iš savo pajamų, savuosius gali leisti į universitetą, o jeigu neturi pakankamo atlyginimo, leidžia valstybės lėšomis.

Kita, carinė Rusijos universitete išspecializavęs asmuo turėjo sunkumų susirasti sau profesiją, o dabar Sovietų universitetai ir kolegijos kasmet išleidžia po 100,000 įvairių specialistų, tačiau jų dar mažai. Caro universitetų paruošti specialistai daugumoje buvo visuomenės engėjai, o Sovietų Sąjungos universitetų paruošti specialistai yra visuomenės draugai, dirbantieji visuomenės, pilnoj žodžio prasme inteligentai, kurių šiuo metu yra 9,591,000. Vien mokytojų yra 969,000, tai yra daugiau negu carinė Rusijos gimnazistų.

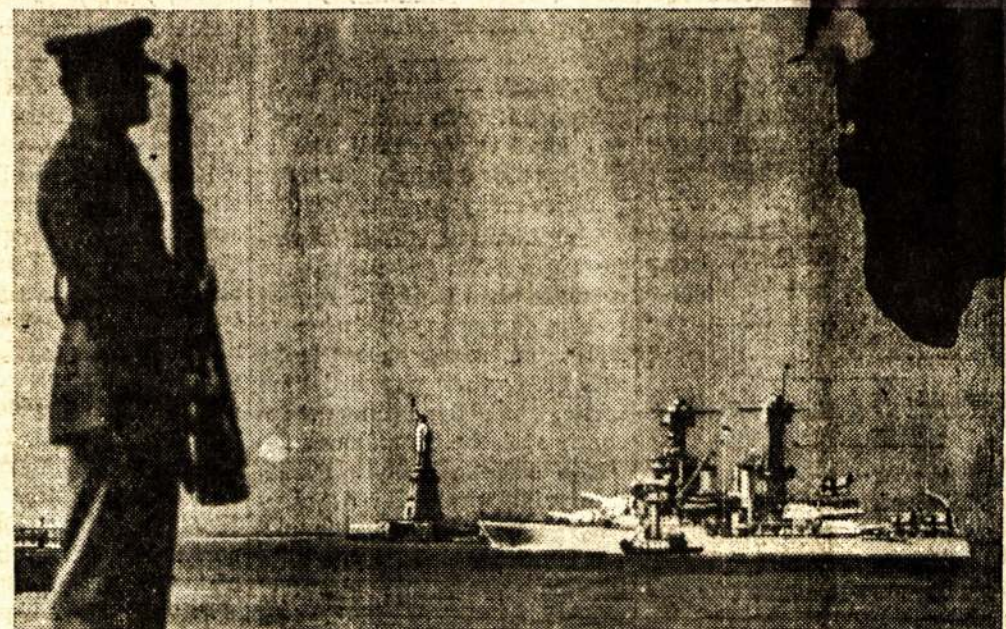
KAS YRA MANA

Girdėjome, moky d a m i e s i šventraščio, kad senovės izraelitai, eidami per dykumas, mitėmana, kuri krisdavusi jiems iš dangaus. Apie tai pasakoja Exodus knygos XVI s. Niekas negali tiksliai išaiškinti, kas buvo ta mana. Yra keletas maisto rūšių, kurios vadinamos tuo vardu. Kartais net vadina kvietinius kruopų grūdėlius manos vardu. Vengrijoje, Italijoje ir Sicilijoje yra tam tikras medis, kurio sakai yra saldūs ir maistingi ir vadinami mana. Padžiūvę to medžio sakai atrodo kaip stalaktitai. Botanikai medį vadina Fraxinus ornus.

Didžiausi Pasaulyje Varpai

Visų didžiausias pasaulyje varpas yra Maškvoje, seniau vadinamas "Car-Kolokol." Ligi revoliucijos varpe buvo įrengta koplyčia. Jis buvo nuliedintas 1733 metais ir sveria per 196 tonus. Bekabinant varpas nutrūko ir nukrito, ir kiek šono atskilo; iki 1863 metų nebuvo vartojamam, o tais metais caras Nikolaus I įsakė įrengti varpę koplyčia. Pirmą kartą tas varpas buvo nuliedintas 1654 ir svėrė 102 tonus; gaisrui jį apgadinus, 1701 m. imperatorienė Ona įsakė pridėti prie jo metalo dar 36,000 kilogramų ir nuliedinti naują varpą. — Didžiausias vartojamasis varpas yra budistų vienuolyne prie Kantono, Kinijoje. Jis yra 6 metrų aukštumo ir 5 metrų diametre, padarytas iš bronzos. Nuliedintas jis buvo 1400 m. 8 žmonės žuvo varpo liedinimo metu. — Didžiausias varpas Didžiojoje Britanijoje yra Didysis Paulius, šv. Pauliaus katedroje, Londone, sveria 16 tonų ir 15 centnerių. Liežuvis sveria puspenko centnerio. Didysis varpas šv. Petro bazilikoje Romoje sveria tik 8 tonus, o Koelne keizerio varpas sveria 25 tonus.

PLATINKITE ir UGDYKITE "LIAUDIŲ BALSĄ" VISUOMENĖS TEISIŲ UŽTA-REJĄ. PIRMYN SU JUO!



S.A.V. karo laivas "West Virginia" plaukia pro Laisvės Statulą. Sargybinis stovi ant Governor's salos.

14 Hitlerio Melų Reichstage

BERLYNAS. — Nazių reichstago posėdis, kuriame Hitleris praėitą penktadienį denuncijavo Vokietijos-Lenkijos nepuolimo sutartį, paskelbė esant sulaužyta Anglijos-Vokietijos sutartį (pagal kurią Vokietija buvo sutikus turėti daug mažesnę laivyną negu Anglija), ir niekas pavertė Munchėje pasiektą "taiką" — buvo keturioliktasis nazių reichstago posėdis. Kaip pirmesniuose reichstago posėdžiuose, taip ir šiame Hitlerio "ja" vyrų dainavo "Deutschland Uber Alles" ir Horsto Wessello dainą, o jiems melavo pats Hitleris. Pirmesniuose reichstago posėdžiuose Hitleris sekamai apibūdino savo politiką:

Pirmame posėdyje, atsibuvusiame kovo 23 d. 1933 metais, Hitleris dar nereikalavo kolonijų nei kitų dalykų, bet reikalavimas autoritarinės galios šaukė: "Duokite man keturis metus laiko!"

Antrame posėdyje, atsibuvusiame gegužės 17 d. 1933 metais, Hitleris, norėdamas save perstatyti pasauliui "taikingu", šaukė: "Mūsų nuosirdus troškimas gyventi su kitomis tautomis taikoj!"

Trečiame reichstago posėdyje, gruodžio 12 d. 1933 metais, Hitleris šaukė, kad jis siekia, yra sutvarkyti vien naminius reika-

lus. Ketvirtame posėdyje, sausio 30 d. 1934 metais, Hitleris atsakydamas pasauliui pareiškė, kad Vokietija neturinti norų pasigrobt Austriją ir kad toks pasaulio kaltinimas yra "apsurdas."

Penktame posėdyje, liepos 13 d. 1934 metais, Hitleris, neva paaiškinęs apie birželio 30 dienos "nazių kraujo apvalymą," kurio metu be jokio teismo sušaudė šimtus karininkų ir aukštųjų nazių viršininkų, paskelbė, kad jis buvo atsakomingas už tas 24 valandas, nes jis pats esąs vyriausioju "Vokietijos teisėju."

Šeštame posėdyje, rugpjūčio 6 d. 1934 metais, Hitleris apie naminę ar užsieninę politiką daug ko nesakė, bet tikrai išgrobino savo pirmtakūną Hindenburgą, kuris sekandį dieną buvo palaidotas Tannenberge ir pasiskelbė imas didesnę galią.

Septintame posėdyje, gegužės 21 d. 1935 metais, Hitleris paskelbė, kad Vokietijoje įvedama priverstina karinė prievolė, bet Vokietija "trokštanti taikos." Taip pat šaukė, kad naziai smerkia užsienį del rengimosi karani, kad neturį užsieniojimų apsiginkluoti padangėj ir jeigu Vokietija "geidžianti taikos," tai ne del silpnumo ar niekšiškumo.

Aštuntame posėdyje, kovo 6 d. 1936 metais, Hitleris paskel-

bė, kad "taikos delėi" Reino krašte "atsteigtas Vokietijos suverenumas." "Šio istorinėje valandoj Vokietijos kareiviai, ateities taikos garnizonai žengia į mūsų reicho vakarų provinciją," šaukė Hitleris.

Devintame posėdyje, sausio 30 d. 1937 metais, Hitleris šaukė, kad siurprizų gaidynė pasibaigė. Esą Vokietija daugiau nestebinsianti pasaulio staigiais pasistūmimais.

Desimtame posėdyje, vasario 20 d. 1938 metais, Hitleris paskelbė, kad Vokietija reikalaujanti kolonijų ir kad tie reikalaujami metai po metų didėja.

Vienuoliktame posėdyje, kovo 18 d. 1938 metais, Hitleris save pasiskelbė už Vokietijos ribų gyvenančių vokiečių protektoriumi ir davė suprasti pasauliui, kad jis "gelbėsąs" tuos vokiečius iš "priespaudos."

Dvilkntame posėdyje, sausio 30 d. 1939 metais, Hitleris paskelbė, kad Vokietija turinti eksportuoti ar mirti.

Vienas nazių reichstagas atsibuvo Nuremberge.

Visuose nazių reichstago posėdžiuose kalbėjo tikrai vienas Hitleris, o jo šalininkai tikrai dainavo. Iš trumpo sutraukos matosi, kad ką Hitleris per vieną posėdį pasakė, tai kitam posėdyje parodė, jog ta politika jau paminta po kojų.

NIKOLAI OSTROVSKY

Iš Rusų Kalbos Vertė PETRAS

KAIP UŽSIGRŪDĖ PLIENAS

ROMANAS

(Tęsa)

— Dažus mes įsigyjom iš išmestų dažinių bonkų. Dvi dienas dirbome iki prigrandėm dvidešimt penkius svarus. Cionais viskas pagal įstatymą, drauge indžinieriau.

Jis dar sykį pažvelgė, bet jau susimaišiusiai.

— Tada, žinoma, darykite taip... Vistiek gana įdomu... Kaip galima išaiškinti tokias savanoriškas pastangas kas link cecho švarumo? Juk tą jūs atliekate ne darbo valandomis?

Korčaginas pagavo indžinieriaus balse abejone.

— Žinoma kad taip. O jūs kaip manėte?

— Taip, ne...

— Štai jums ir "ne", drauge Strizai. Kas jums sakė, kad bolševikai paliks ramybę šį nešvarumą? Palaukit, mes tą dalyką išplėsim plačiau. Jums dar bus į ką pažūrėti ir pasistebėti.

Ir praėjo pro inžinierių, saugodamasis, kad esutepti jį dažais. Korčaginas nuskubėjo durų linkui.

Iki vėlyvos nakties Povilas praleisdavo savo liuoslaikį publiškam knygyne. Jis cionais užvedė tvirtą pažintį su visomis trimis knygyno darbininkėmis ir, paleidęs į aktyvumą visus propagandos būdus, galį gale gavo geidžiamą teisę laisvai peržiūrėti knygas. Pasistatęs kopėteles prie didelės spintos, Povi-

las ant jų prasėdėdavo valandas, sklaidydamas knyga po knygos suradimui žingeidžios ir reikalingos medžiagos. Didžiama knygu buvo senos. Naujoji literatūra buvo sudėta į vieną nedidelę spintą. Cionais buvo surinktos netikėtai patekusios brošiūros pilietinio karo laikų, Markso "Kapitalas", "Geležinis kulnas" ir dar keliolika knygu. Tarpe senųjų knygu Korčaginas rado romaną "Spartakas". Perskaitęs ją į dvi naktis, Povilas pernešė tą knyga į kitą spintą ir pastatė ją su M. Gorkio knygomis. Toks perkėlimas ir grupavimas įdomesnių knygu tęsėsi visą laiką.

Knygyno darbininkės jam tą daryti nedraudė — joms tas nesudarė skirtumo.

•••••

Komsomoliškam kolektyve paprasta vienoda ramybė buvo staigiai pertraukta nesvarbaus, kaip kad išspradžių pasirodė, nuotykio: vidujinio remonto grupės biuro narys Kostas Fidinas, lenktanosis, rauplėto veido, gašlus vaikinėlis, grėždamas geležį nulaužė brangų amerikonišką grąžtą. Nulaužė iš priežasties savo kerštingo atsinešimo. Dar blogiau, beveik tyčia. Tas įvyko rytmetu. Vidujinio remonto vyresnysis meistras Hadorovas liepė Kostui išgręžti geležinėj plytoj keletą skylių. Kostas iš sykio atsiaukė, bet meistro spiriamas paėmė geležį ir pradėjo darbą. Ce-

choje Hadorovo nemylėjo už jo priekabingus reikalavimus. Jis kadatai buvo menševiku. Visuomeniškam gyvenime jis neėmė jokio dalyvumo, į komsomolcus žiūrėjo kreivai, bet savo darbą jis gerai žinojo ir jam pavestą darbą jis visuomet atlikdavo kuo puikiausiai. Meistras, pastebėjęs, kad Kostas grėžia sausą geležį, neuždėdamas ant grąžto alyvos, skubiai priėjo prie grėžiamosios mašinos ir ją sustabdė.

— Tai ką, apakai, arba vakar dar tik pastojai dirbti? — užriko jis ant Kosto, žinodamas, kad grąžtas būtinais suges taip dirbant.

Bet Kostas apkoliojęs meistrą vėl paleido mašiną. Hadorovas nuėjo skūstis pas cechos viršininką, o Kostas nesustabdęs mašinos nubėgo ieškoti alyvos, kad kuomet administratorius ateis būtų viskas tvarkoj. Pakol jis surado alyvą ir sugrįžo, grąžtas jau buvo nulūžęs. Cecho viršininkas padavė raportą kas link atleidimo iš darbo Fidino. Komsomoliškos grupės biuras stėjo už Kosta, remdamasis ant to, kad Hadorovas užgnaužia jaunuolių aktyvumą. Administracija spyrėsi priešingai, ir išrišimas dalyko perėjo į kolektyvo biurą. Nuo cionais ir prasidėjo.

Iš penkių biuro narių trys buvo už tai, kad Kostą gerai išbarti ir perkelti į kitą darbą. Jų tarpe buvo ir Cvetajevas. Du biuro nariai visiškai nekaitė Kosto kaltu.

Biuro susirinkimas įvyko Cvetajevo kambaryje. Cionais stovėjo didelis stalas, apdengtas raudonu užtiesalu, keletas ilgų suolų ir taburėčių, ant sienų vadų paveikslai ir didelė kolektyvo vėliava.

Cvetajevas buvo "atleistas darbininkas". Pagal profesiją kalvis, jis, ačiū savo tinkamumui, per 4-ris pastaruosius mėnesius paki-

lo į vadovaujantį darbą jaunimo kolektyve. Kalviavo jis mechaniškam fabrike, o dirbtuvėse jis buvo naujokas. Iš pat pirmųjų dienų jis tvirtai paėmė vadeles į savo rankas. Pasitikintis savo jėgomis ir pasiryžimu, jis iš sykio apsvaigino asmenišką draugų iniciatyvą, už visko griebėsi jis pats ir, neperpratęs pilnai darbo, pradėjo dūzginti savo pagelbininkus už nieko neveikimą.

Kambarys — ir tas buvo dekoruojamas po jo asmenišką priežiūrą.

Cvetajevas vedė posėdį, atsilošęs vienintelį minkštoj kėdėj, kuri buvo atnešta iš raudonojo kampelio. Kada Homutovas paprašė žodžio, į duris, kurios buvo užkabintos kablui, kas tai pabarškino. Cvetajevas nepatenkinančiai sumurmėjo. Stuksenimas pasikartojo. Katiuška Zelenova atsistojo ir atkabino duris. Už durų stovėjo Korčaginas.

Povilas jau norėjo sėstis ant suolo, kuomet Cvetajevas jį pašaukė:

— Korčagina! Pas mus eina posėdis prie uždary durų.

Korčagino veidai paraudė ir jis pamažu pasisuko prie stalo.

— Aš tą žinau. Mane įdomauja jūsų nuomonė kas link Kosto. Aš noriu iškelti naują klausimą sąryšyje su tuom. O tu ką, prieš mano dalyvavimą?

— Aš nepriešingas, bet tau juk žinoma, kad posėdyje prie uždary durų dalyvauja vien tik biuro nariai. Kada maišosi pašaliniai žmonės yra daug sunkiau nuodugnai dalyką apsvartyti. Bet jei jau sykį atėjai — sėsk. Tokį smūgį Korčaginas gavo iš sykio. Ant jo kaktos pasirodė gili raukšlė.

— Delko tokie formalistikumai? — išreiškė savo nepasitenkinimą Homutovas, bet

Korčagino rankos mostelėjimas jį sustabdė ir jis atsisėdo ant taburėtės. — Aš štai apie ką norėjau pasakyti, — prakalbėjo Homutovas. — Kas link Hadorovo, tai tiesa, jis žmogus visai atbukęs, bet pas mus su disciplina nesiskaito. Jeigu taip pas mus visi komsomolai pradės grąžtus laužyti, tuomet paskiau mes neturėsim su kuom ir dirbti. O jau bepartiečiams pavyzdys, tai visiškai blogas. Aš manau, kad būtinais reikalinga jį persergėti.

Cvetajevas jam nedavė užbaigti kalbėti ir pradėjo prieštarauti. Pasikalbos apie dešimt minučių, Korčaginas suprato biuro nusistatymą. Kada jau priėjo prie balsavimo, jis pakilo su pranešimu. Cvetajevas, pergaltėjęs save, davė jam žodį.

— Aš noriu perduoti jums, draugai, savo nuomonę kas liečia Kostą.

Korčagino balsas skambėjo daug griežčiau, negu kad jis to norėjo.

— Kosto dalykas — yra signalas, o svarbiausiai tai ne apie patį Kostą. Aš vakar parinkau biskutį skaitmenų. — Povilas išsiėmė iš kišenės užrašų knygute. — Šios skaitlinės paimtos iš dirbtuvės raštlinės. Paklausykite atydziai: dvidešimt trys procentai komsomolų kiekvieną dieną pavėluoja į darbą nuo penkių iki penkiolikos minučių. Tas jau yra normališkas, įgyvendintas paprotis. Septyniolika procentų komsomolų nesilanko visiskai į darbą nuo vienos iki dviejų dienų į mėnesį, o kuomet tuo pačiu laiku bepartiečiai jaunuoliai turi tikrai keturioliktą procentą nesilankančių. Šios cifros yra blogiau botaga. Tarp kitko aš dar pasižymėjau šita: iš partijos narių tarpo keturi procentai nesilanko į darbą po vieną dieną į mėnesį ir pasivelina

Lietuvoje

KLAIPĖDOS NETEKIMAS MAŽINTI ALGAS

Klaipėdos netekimas — Lietuvos prezidentas Antanas Smetona pats sumažinęs 17,5% gaunamą algą, o Ministrų taryba ir seimas savo algas sumažino 10%. Mat ryšium su Klaipėdos netekimu tenka mažinti visą valstybės biudžetą. Gal būtų teks kiek sumažinti visiems valdininkams algas.

PAGYVEJO MAZEIKIŲ GELEŽINKELIŲ STOTIS

Mažeikiai. — Pravedus Kužiai-Telšiai-Klaipėda geležinkelį, Mažeikių gyvenimas, ypač geležinkelio stoties, buvo visiškai apmiręs. Po Klaipėdos įvykių importui ir eksportui pradėjus eiti per Liepoją, Mažeikių stotis vėl atgijo. Pervežama daug prekių. Stoty kasdien pilna vagonų. Judėjimas gana didelis. Dalis vietos darbininkų stoty turi darbo.

RASTIKIS IR MERKYS DALYVAVO HITLERIO GIMTADIENIO IŠKILMĖSE

Kaunas. — Vokietijos kancelerio Hitlerio 50 metų amžiaus sukakties iškilmėse dalyvavo Lietuvos kariuomenės vadas gen. Rastikis ir Kauno burmistras A. Merkys.

Į Berlyno iškilmės jie vyko asmeniniai užkviesti.

ISLEIS KUDIRKOS RAŠTUS

Kaunas. — Dr. V. Kudirkos raštai, 6 tomai, buvo išleisti prieš karą Amerikoje. Tų raštų Lietuvoje nedaug buvo išplatinta. Lietuvoje V. Kudirkos raštai buvo leidžiami tik atskiromis mažomis knygelėmis. Dabar Kaune spausdinama nauja visų V. Kudirkos raštų laida; jų bus keli tomai.

STOKA LAUKŲ DARBININKŲ

Suv. Kalvarija. — Iki šiol Kalvarijos valsčiaus savivaldybėje užsiregistravę per 110 ūkininkų, reikalingų 48 bernų, 43 merginų, 11 pusbernių, 26 pusmergių ir 34 piemenų. Tačiau savivaldybė negali ūkininkams pagelbėti išspręsti laukams darbininkų trūkumo klausimo, nes nėra užsiregistravusių laukų darbininkų.

VAIKŲ DARŽELIS ŠIRVINTUOSE

Širvintai. — Praėjusių metų rudenį „Lietuvos vaiko“ draugija atidarė vaikų darželį. Darželis įkurtas erdviuose buvusios pradžios mokyklos patalpose.

Šis „Lietuvos vaiko“ draugijos žygis vietos gyventojų buvo džiaugsmingai sutiktas. Rudenį į vaikų darželį buvo įsirašę apie 100 vaikų, žiemą darželį lankė apie 50. Širvintų gyventojai neturtingi, todėl daug vaikų dėl apavų ir apsirangymo trūkumo negalėjo darželio lankyti. Darželyje vaikai praleidžia 5 valandas, gauna priešpiečius ir pietus. Biednuomenei tai yra tikra pagalba, nes neturtingi vaikai namie retai kada gauna šiočią palvagytį. Bendrai, darželis labai pavyzdinai sutvarkytas.

Pastaruoju laiku širvintiškiai jaudina gandas, kad darželį žadama iš savo patalpų iškelti. Į vaikų darželio patalpas žadama perkelti vidurinę mokyklą, kuri dabar yra širvintų dvare.

MAZO ŪGIO, BET LABAI PIKTAS

Kaunas. — Į kaltinamųjų suolą buvo pasodintas Bronius Ilinčius, kurio galva vos kyšojo suole — taip mažo ūgio kaltinamasis, bet labai piktas. Del to savo piktumo ir nusikaltimą padarė.

Buvo taip: Karmelavoje, viename restorane užkandžiavo kaltinamasis ir du ūkininkai — Šimokaitis ir Buinauskas. Šimokaitis su Buinausku iš Ilinčiaus pradėjo juoktis: sako, tu toks mažas, o eini į restoraną ir geri kaip didelis.

Žodis po žodžio ir kilo vaidai, bet restorane muštynių nekilo, tik kai Šimokaitis su Buinausku išėjo lauk, tai Ilinčius nutarė juos sumušti: jis išsitraukė iš rogių rungą ir, iš užpakalio pribėgęs, smogė rungu Šimokaičiui į galvą. Šimokaitis ten pat krito be sąmonės. Buinauskas, pamatęs savo kaimyną kritusį, leidos bėgti. Ilinčius Buinauską prisivijo ir tuo pačiu rungu ir jam smogė į galvą. Taigi, nors Ilinčius vaikisko ūgio, bet būdamas nepaprastai piktas ir drąsus, du augalotus vyrus paguldė ant plento.

Po to Ilinčiaus „Pasveikinimo“ Šimokaitis atsigavo, o Buinauską teko atgabenti į Kauno ligoninę, bet gyvybės neišgelbėjo.

nes buvo lūžęs galvos kaulas, į smegenis įsiliejo kraujas ir Buinauskas kitą dieną mirė.

Kaltinamasis nė nesigynė, bet teisinis, kad užmušti nenorėjęs, o tik „pomokinti“ už karčią pašaipa.

Apygardos teismas Ilinčių pripažino kaltu ir nubaudė trejais metais sunkių darbų kalėjimo.

MORININKAI JAU GAUNA DARBŲ

Kaunas. — Smulkioji mūro statyba šią žiemą beveik nebuvo sustojusi, darbus nutraukdavo tik pasitaikiusieji aštresni šalčiai, tačiau valdinių pastatų statyba buvo sustabdyta. Iš didesniųjų pastatų darbai pradėti vykdyti šančiuose prie savivaldybės pradžių mokyklos statybos, taipomųjų kasų ir Darbo rūmų užbaigimo. Mūrinkai prie statybų dabar uždirba nuo 10 iki 15 litų per dieną. Darbo gauna ne kasdien. Visur dirba akordiniai.

Privati statyba šį pavasarį yra mažesnė. Daugelio numatytas statybas sukludė paskutiniai įvykiai, kurie panašiai atsiliepė ir į kitų turtų įsigijimą.

Darbo biržoje įsiregistravusių, bet nedirbančių darbininkų skaičius labai mažas. Bedarbiais yra tie, kurie atsisako vykti į provinciją arba užmiestinius darbus.

Mieste viešieji darbai nukreipti į kanalizacijos tinklo tiesimą ir tobulinimą, kur dirbė per 300 darbininkų. Kiek pradžiūvus bus grindžiamos ir naujai tvarkomos šalutinės gatvės.

SUCIUPO TARPTAUTINIŲ AFERISTŲ IR ŽYMU TURTUOLŲ

Vilkaviškis. — Apylinkės teisme buvo svarstoma Vengrijos piliečio Leono Sallai baudžiama byla. Jis kaltinamas už tai, kad apgaulės būdu iš vieno Vilkaviškio gydytojo išgavo 550 litų paskolą. Sallai susipažino su gydytoju ir jo žmona Francijoje kurorto Nioje. Jis pasivadino milijonieriumi, turįs ryšių su įtakingais žmonėmis visame pasaulyje, Vengrijoje esąs jo bravoras, o Suomijoje ir Švedijoje dvarai. Sallai kalba veik visomis žymnėmis Europos kalbomis, baigęs komercinę akademiją, atrodąs labai elegantiškai. Gydytojas apie jį susidarė labai gerą nuomonę. Sallai, tuo pasinaudęs, pasiskolino iš gydytojo žmonos 1,500 frankų, kuriuos kitą dieną, kad įgyti dar didesnio pasitikėjimo, grąžino.

Vėliau iš jos paprašęs stambesnės sumos. Šį kartą gydytojo žmona paskolino 5,000—6,000 frankų. Sallai iš Francijos vyko Suomijon ir apsisutojo kelioms dienoms Kaune, Lietuvos viešbutyje. Kaune studijuoja gydytojo sūnus. Turėdamas jo adresą, užėjęs ir paprašęs paskolinti pinigų, būk pritrūkęs kažkokiems dokumentams, ar kelionei. Gydytojas iš Nicos jau grįžęs, todėl sūnus svečią atsivežė Vilkaviškį ir pats tėvą įtikino, kad tokiam inteligentiškam svečiui reikia padėti, ypač kad prašoma paskolinti suma yra tokia menka, del kurios žmogus nesusi-

teps. Gydytojas paskolino Sallai 550 litų.

Žmona iš Nicos pranešė telefonu, kad Sallai iš jos per apgaulę išgavęs paskolą ir kad jo ieškanti, kaip tarptautinio aferisto, francūzų policija. Tada gydytojas pranešęs policijai. Sallai buvo sulaikytas, pas jį rasta apie 600 litų ir keli šimtai frankų.

Teismas su kaltinamuoju kalbėjosi vokiečių kalba per vertėją. Jis kaltu neprispaziino, esą skolines pinigų būtinam reikalui, kuriuos prieš pirmos progos būtų gražinęs; iš tikrųjų, sako turįs dvarus Suomijoje ir Švedijoje, o pats esąs privatus kažkoks Vengrijos banko tarnautojas. Nukentėjęs pareiškė norą atgauti paskolą, bet jau dabar kaltinamojo apgaulė nekaltinąs, kad tikrai Sallai blogos valios neturėjęs.

Pasikeitus bylos aplinkybėms, teisėjas Sallai išteisino, bet iš kalėjimo neišleido, nes Kauno kriminalinė policija aiškina jo tapatybę ir daro susirašinėjamą su kitų valstybių panašiomis įstaigomis.

MOKSLEIVLĖJA ZUDO DŽIOVA

Alytus. — Į Alytaus šilus atvažiuoja daug vasarotojų taisyti sveikatos, gydytis džiovos. Atrodo, kad patys alytiečiai turėtų būti sveiki. Tačiau gimnazijoje kasmet atsiranda tam tikras skaičius džiovininkų moksleivių. Kovoti yra gana sunku, nes gimnazijos patalpos ir higienos ir darbo atžvilgiu yra visai netin-



Savininkas Lietuvos partininkas su savo juodberniu ima klūtį.

kamos. Be to, daugelis moksleivių yra mažaturčiai ir, apsigyvendami pigesniuose, prastėsiuose butuose, žymiai pagerina dirvą džiova.

Šiemet gimnazijos vadovybė dėjo pastangas neturtingų būviui pagerinti. Norėjo gimnazijos patalpose įrengti skaityklą — biblioteką, kur geresnėse sąlygose galėtų ruošti pamokas ir naudotis mokslo priemonėmis. Del patalpų ankštumo ši gera mintis liko neįgyvendinta.

PENKIAIS LITAIS PAPIRKITAS SUDEGINO TROBESĮ

Raseiniai. — Praėjusią žiemą Surmantų kaime, Girkalnio valsčiuje, Raseinių apskrityje, sudegė Stasio Bačėno klojimas 5 tūkstančių litų vertės ir jame buvusios mašinos, pašarai, ūkio padargai ir kiti daiktai 4 tūkstančių litų vertės.

Savininkas, nubėgęs degančio kluono gesinti, sniege pastebėjo kallošų pėdas.

Kaimynai tuoju pradėjo pasakoti, kad matę nuo Bačėno ūkio nubėgantį nepažįstamą vyrą.

Tada vyras sėdo ant arklių ir pradėjo vieškeliu vyti įtariamąjį vyrą. Įtariamasis buvo sugautas ir nugabentas į Girkalnio policiją, kur paaiškėjo, kad padėjęs yra Jonas Tomkus ir klojimą padėjęs Jurgio Bačėno įkalbėtas ir papirktas: Jurgis Bačėnas už Stasio Bačėno klojimą padėgimą jam pažadėjęs 100 litų, bet davęs tik 5 litus, o kitus pinigų žadėjęs sumokėti, kai kluonas bus sudegintas. Kadangi jis, Tomkus, buvęs bedarbis, nė cento prie dūšios neturėjęs, tai ir susigundęs pasipelnyti.

Tardant paaiškėjo, kad Jurgis Bačėnas ant Stasio Bačėno buvo piktas, jam kerštavo, tai ir, pa-

samdė padėgėją Stasio Bačėno kluonui padegti.

Dabar Jurgis Bačėnas ir Jurgis Tomkus sumiti ir laikomi kalėjime. Kaltinamasis aktas jau suruoštas ir apygardos teismė greit bus sprendžiama byla.

PENKI PATYRĘ VAGYS PADARĖ PER 50 VAGYSIŲ

Kaunas. — Kauno apygardos teisme į kaltinamųjų suolą buvo pasodinti penki vagys — recidivistai, jau po kelis kartus bausti už įvairias vagystes. Tai Kazys Čepauskas, Romualdas Sabonis, Vaclovas Vaiciekauškas, Benediktas Biliukevičius ir Nikita Ribikovas.

Ši patyrusi vagių gauja veikė Kauno, Ukmergės, Kėdainių, Trakų ir Alytaus apskrityse.

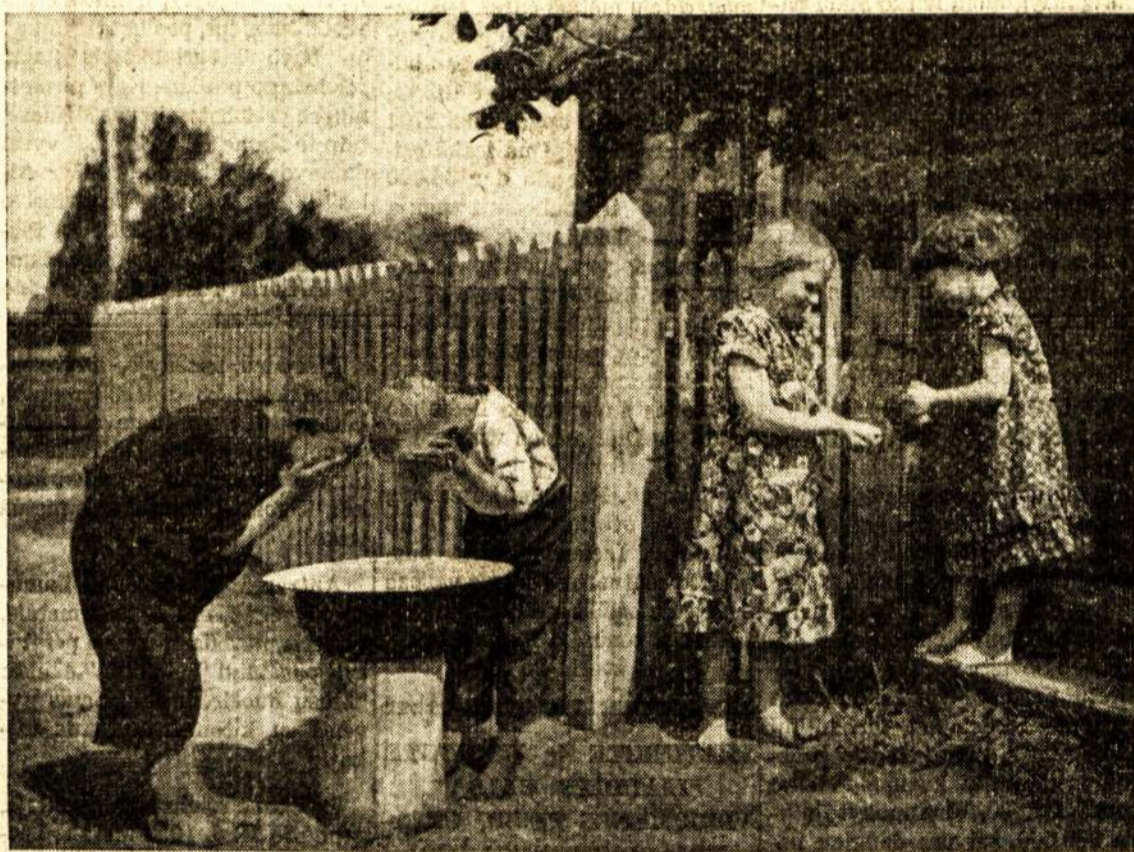
Gaujos vadu buvo Vaiciekauškas, pas jį buvo slepiami ir pavogti daiktai.

Vagys turėjo įsigyti porą vežimų, kuriais važiuodavo vogti ir veždavo parduoti vogtus daiktus.

Policija turėjo daug darbo tuos vagis begaudydama, kol pavogė vieną malūną prie Kėdainių, jie buvo policijos su jėgų vežimu sulaikyti.

Tardymo daviniais nustatyta, kad ši vagių gauja įvairių daiktų esanti pavogusi ne mažiau, kaip už 10 tūkstančių litų.

Apygardos teismas pripažino kaltais ir nubaudė: Kazį Čepauską penkeriais metais sunkių darbų kalėjimo, Vaclova Vaiciekaušką metais sunkių darbų kalėjimo, Benediktą Biliukevičių pusantriu metų sunk darbų kalėjimo, Romualdą Saboną vieneriais metais papr. kalėjimo, bet jį tą bausmę įkaitė ligi teismo iškalėtą laiką ir jį iš kalėjimo paleido. Nikitą Ribikovą išteisino.



Vilnijos vaizdas. Vargingi, bet sveiki ir linksmi lietuviai šv. arinasi.

taipgi keturi procentai. Suaugusių bipartiečių tarpe vienuolia procentų nesilanko į darbą po vieną dieną i mėnesį ir pasivėlina tryliką procentų. Laužyme irankių — devyniosdešimt procentų puola ant jaunuolių, tarpe kurių naujai priimtų į darbą yra septyni procentai. Iš čionais gaunasi išvada: mes dirbam daug blogiau už partijos narius ir suaugusius bipartinius darbininkus. Bet ta padėtis ne visur vienoda. Kalviams galima tiktai užvydėti, pas elektrotechnikus ganėtinai, o pas kitus maždaug vienodai. Draugas Homutovas, pagal mano nuomonę, pasakė apie discipliną tik ketvirtadaly. Prieš mus stovi užduotis — išlyginti tuos zigzagus. Aš nesimišiu agituoti ir minguoti, bet mes privalom visu smarkumu ir griežtumu užgulti ant išdrikėlių ir išgverėlių. Seni darbininkai tiesioginiai sako: šeimninku dirbom geriau, kapitalistui dirbom stropiai ir tvarkingai, o dabar, kuomet mes patys pasilikom šeimninkais, tam dalykui negali būti pateisinimo. Ir pirmoj eilėj yra kaltas ne tiek Kostas arba kas kitas, o vien tik mes su jumis, delto, kad mes netikėtai kad nevedėm kovos su tuo blogumu, o atbulai, po tokiu arba kitokiu prisidengimu, gyvenom tokiojus, kaip Kostas.

Čionais ką tik kalbėjo Samochinas ir Butiliakas, kad Fidiną yra savas jaunuolis. Kaip kad jie išsireiškė, aktyvistas, neša sunkumą — atsakomybę. Na, nulaužė gražtą — pamanykit koks jau čia svarbumas ir kam tas neatsitinka. Šis vaikinėlis saviškis, o meisters — svetimas... Bet mes turime neužmiršti, kad šis svetimasis turi trydešimt metų darbo praktikos! Mes čionais paliksim nuošaliai jo partinę poziciją. Jis šiame klausime yra teisingas: jis svetimas, saugo valsty-

binį turtą, o mes saviškiai laužome užrubežinius irankius. Kaip tą išvirkščią dalyką pavadinoti? Aš manau, kad nuo dabar mes tuojaus duosim pirmą smūgį ir pradėsime ataką šioje srityje, — aiškino jis.

— Duodu pasiūlymą: Fidiną, kaip padaužą, išgverėlių ir įmonės disorganizatorių, išmesti iš komsomolo. Apie jo dalyką parašyti į sieninį laikraštį ir atvirai nebojant jokių kalbų, patalpinti šiuos duomenis antgalviniam straipsny. Pas mus yra užtekiniai jėgų, mes turim užtekiniai ant ko pasiremti. Pagrindinė komsomolų masė — geri darbininkai. Iš jų tarpo šešiosdešimt žmonių perėjo per Bajorką. Su jų pagalba ir dalyvavimu mes tuos zigzagus išlyginsim. Tiktai syki ant visados reikalinga atmesti toks dalykų supratimas, koks dabar yra.

Paprastai ramus ir tylus Korčaginas dabar kalbėjo karštai ir smarkiai. Cvetajevas iš sykio tėjoji elektrotechniką kaip toki. Jis savyje pripažino Povilą esant teisingu, bet sutikti viešai su juom trukdė tas pats saugumo jausmas. Jis suprato šį Korčagino išstojimą kaip griežtą kritiką bendros organizacinės sudėties, kaip palaužimo j — Cvetajevu — autoriteto ir nusprendė sutriuškinti mantiorą. Savo išsireiškimą jis tiesiog pradėjo su apkaltinimu Korčagino, kad jis užstoja menševiką Hadorovą.

Tris valandas tęsėsi įtemptos diskusijos. Vėlai vakare pasirodė jų pasekmės: sumuštas nepermaldaujamais logiškais faktais ir praradęs didžiumą, perėjusią į Korčagino pusę, Cvetajevas padarė abejotina žingsnį — sulaužė demokratiją: prieš sprendžiamą balsavimą jis pasiūlė Korčaginui išeiti iš kambario.

— Gerai, aš išėsiu, nors tas nesudaro tau garbės, Cvetajevu. Aš tiktai perspēju, kad jeigu tu vis tiek stovėsi ant savo, rytoj aš tą dalyką pakelsiu bendram susirinkime, ir — užtikrintas — tu tenais didžiūmos negausi. Tu, Cvetajevai, neteisingas. Aš manau, drauge Homutovai, kad tu privalai pernešti tą klausimą į politikolektyvą dar prieš bendrą susirinkimą.

Cvetajevas įvardžiuojančiai šuktelėjo: — Kam tu mane gądinai? Be tavęs aš kelią į tenais žinau, mes ir apie tave pakalbėsime. Jeigu pats nedirbi, tai kitiems netrukdyk.

Uždaręs duris, Povilas patrynė karštą kaktą ir nuėjo per tuščią raštinę prie išėjimo. Išėjęs į gatvę jis atsikvėpė visa krūtine. Užsirikęs papirosą, pasuko linkui mažo namelio, ant Batyvo kalno, kur gyvena Tokarevas.

Korčaginas rado šaltkalvį vakarienianaujant.

— Papasakok, paklausysiu, kas tenais pas jus naujo. Dora, atnešk jam bliūdą košės, — kalbėjo Tokarevas, pasodinęs Povilą už stalo.

Dora, Tokarevo žmona, pastatė prieš Povilą lėkštę košės ir, sluostydama baltu žiurkštu lūpas, nuosirdžiai prakalbėjo: — Valgyk, balandėli.

Pirmiau, kada Tokarevas dirbo dirbtuvėse, Korčaginas dažnai čionais prasėdėdavo iki vėlomos, bet dabar, po sugrįžimo į miestą, jis buvo pas jį pirmą sykį.

Šaltkalvis klausė Povilo pasakojimo.

Pats nieko nekalbėjo, stropiai dirbdamas šaukštu. Pabaigęs su koše, jis nusišluostė su skepetaite ūsus ir atsistovėjo.

— Tas teisybė. Mums senai tą dalyką reikalinga buvo sutvarkyti ir pastatyti į vietą. Dirbtuvės — rajono kolektyvo pamatas, nuo čionais reikalinga pradėti. Reiškia, tu su Cvetajevu susikiirčiai? Blogas reiškinys. Jis yra didelis užsispyrėlis, bet tu sugebėjai dirbti su draugais? Ką tu šiuo tarpu dirbtuvėse darai?

— Aš dirbu ceshoj. Tai, bendrai, visur po biskį sukiniėjus. Namuose vedu grupės politinę mokyklėlę.

— O ką darai biure?

Korčaginas susimaišė.

— Aš iš sykio, pakol kas mažai jėgų turėjau, o taipgi ir pasimokinti maniau, oficiališkai vadovaujančiuose organuose nedalyvauju.

— Štai tau! — su nepasitenkinimu šuktelėjo Tokarevas. — Žinau, sūnau, vienas dalykas tave išteisins — silpna sveikata. O dabar kaip, biskuti pasitaisi?

— Taip.

— Na, tad štai, imkis už dalyko kaip reikalinga. Kas tą matė, kad iš šalies galima būtų ką nors doro padaryti! Taip, tau bile kas pasakys — išsisukinėji nuo atsakomybės ir tau slėptis nėra ko. Rytoj tenais tą viską pataisyk, o aš su Okunevu užsuksim — kuodus, — su nepatenkinančiu balsu baigė Tokarevas.

— Tu jo neliesk, tėve, — išsireiškė Povilas, — aš jį pats prašiau negramzdinti. Tokarevas įtariamai švilptelėjo.

— Prašei, o jis tave gerbė? Na, gerai, ką su jumis, komsomolais, padaryt... Na, su-

nau, duok čionais, pagal seną papratimą, laikraščius paskaitysim... Man akys raibsta.

•••••

Partikolektyvo biuras užgyrė jaunuolių biuro didžiūmos nuomonę. Prieš partijos ir jaunuolių kolektyvus buvo pastatyta svarbi ir kėblī užduotis: asmeniškai darbu duoti pavyzdį darbo disciplinos. Biure Cvetajevą iš pagrindų sukūlė. Iš sykio jis spyrėsi, bet pripirtas į kamą Lapichino, senyvo, su geltonai išbalusiu veidu nuo kankinančios džiovos, Cvetajevas pasidavė ir ant pusės prisipažino savo klaidą.

Sekandį dieną siehiniuose dirbtuvėse laikraščiuose pasirodė straipsniai pritraukė darbininkų dėmesį. Juos darbininkai garsiai skaitė ir karštai apdiskusavo. Vakare nepaprastam jaunuolių susirinkime vien tik apie tą ir tekalbėjo.

Kostas tapo išbrauktas, o jį jo vietą — kolektyvo biuran įstatė naują draugą — Korčaginą.

Nepaprastai kantriai ir ramiai klausė Neždanovo kalbos. O jis kalbėjo apie naujus uždavinius, apie naują etapą, į kurį įstoję gelžkelių dirbtuvės.

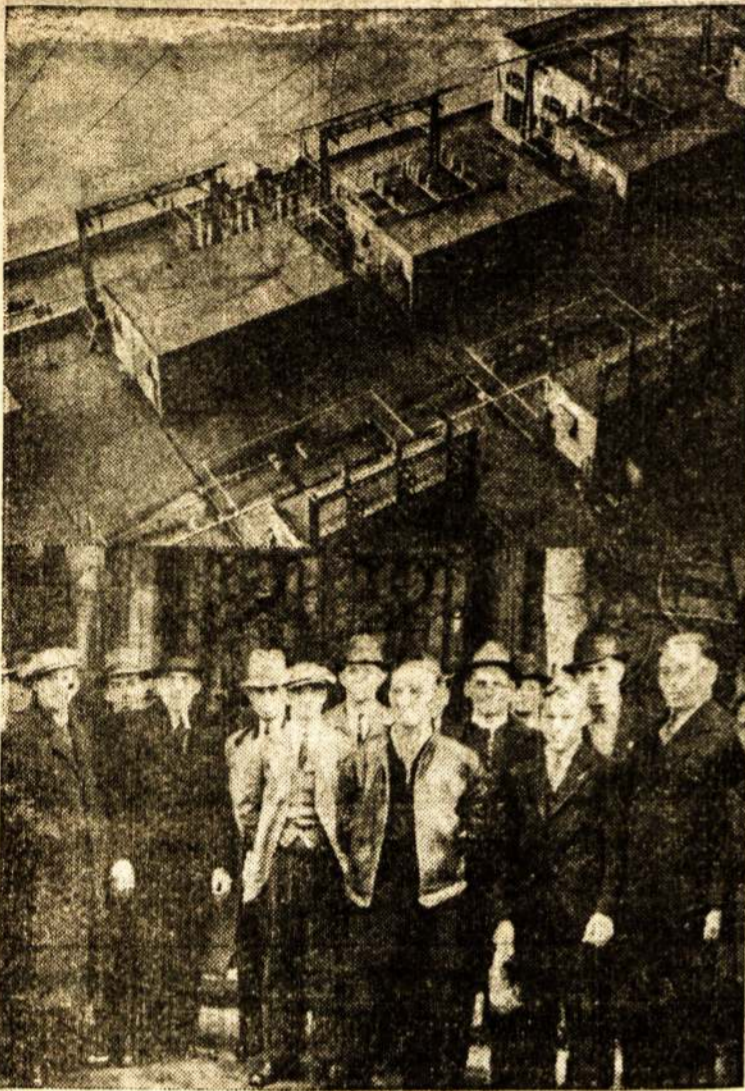
Po susirinkimo Korčaginas laukė gatvėj Cvetajevą.

— Eisim sykiu, mes turim apie šį tą pakalbėti, — priėjo jis prie Cvetajevą.

— Kokiuo klausimu eis temą? — kurčiai paklausė Cvetajevą.

Povilas paėmė jį už rankės ir, padaręs keletą žingsnių, sustojo prie suolo.

(Bus daugiau)



Virsuj: Elektros jėgos gamykla Queenstone, Ont. Apačioj: būrys veteranų, ipareigotų saugoti šią elektros jėgos gamyklą nuo eksploduotojų. Visos elektros ir ginklų gamyklos Kanadoj šiuo laiku labai saugomos, nes prisibijoma eksploduotojų, kurie Anglijoj labai aktyviai veikia.

Trumpa Atskaita iš Maršruto Jungtinėse Valstijose

Liaudies Balso reikalais maršrutą po Jungtines Valstijas buvo labai pasekmingas. Gauta 55 nauji skaitytojai, 53 atnaujinti ir aukų. Viso sukelta \$709.18. Toks mūsų brolių amerikiečių nuosirdus ir duosnus Liaudies Balso parėmimas yra didelė paspartis ir palengvinimas kanadiečiams išlaikyti Liaudies Balso.

Laikė maršruto, kiekvienoje kolonijoje susilaukiau nuosirdaus ir draugiško sutikimo ir geriausios iš draugų kooperacijos bei patarnavimų atnaujinant bei ieškant naujų skaitytojų. Be jų pagalbos nebūtų buvę galima maršrutą pasekmingai atlikti. Čia paduodu trumpoje sątraukoje, kiek kurioje kolonijoje buvo sukelta.

Už naujas Prem.	Už atn.	Aukų	Viso
Rochester, N. Y.	\$ 4.50	\$ 7.00	\$17.00
Brooklyn, N. Y.	12.75	17.75	57.95
Philadelphia, Pa.			16.60
Great Neck, N. Y.	1.75		6.93
Newark, N. J.	1.00		27.00
Elizabeth, N. J.		3.50	6.25
Jersey City, N. J.	7.00	3.50	4.50
Bridgeport, Conn.	1.00	8.75	8.89
New Haven, Conn.			7.55
Waterbury, Conn.	5.50	17.50	25.39
Hartford, Conn.	8.75	3.50	23.30
New Britain, Conn.	3.50	2.00	10.90
Manchester, Conn.	3.50		5.72
So. Boston, Mass.	9.35	21.50	10.50
Norwood, Mass.			21.25
Stoughton, Mass.	1.75		1.75
Montello, Mass.	10.50	7.00	10.05
Bridgewater, Mass.			6.05
Lawrence, Mass.	10.50		15.39
Lowell, Mass.		6.00	11.55
Haverhill, Mass.	3.50	6.00	4.65
Nashua, N. H.		2.75	7.25
Hudson, Mass.	5.25		8.50
Worcester, Mass.	21.00	25.00	30.75
Gardner, Mass.			8.71
Baltimore, Md.	5.25	3.50	15.22
Easton, Pa.	3.50		8.20
Shenandoah, Pa.		1.75	6.90
Mahanoy City, Pa.	3.50		4.25
Minersville, Pa.	3.50		7.95
Wilkes Barre, Pa.	5.50	8.00	4.70
Scranton, Pa.	2.50	12.25	3.37
Binghamton, N. Y.	1.00		12.86
Viso:	\$135.85	\$157.25	\$416.08
			\$709.18

Maršrutą suorganizavo ir vadovavo drg. D. M. Solomskas, LLD Centro Komiteto sekretorius, su rajonų sekretoriais. Visose kolonijose prakalbų ruošimui rūpinosi ir joms vadovavo Literatūros Draugijos vietinės kuopos ir todėl kiekvienoje vietoje buvo sušaukti susirinkimai ir prakalbos įvyko visur. Be to, visur buvo draugų bei draugių, kurie pagalbėjo aplankyti senosius Liaudies Balso skaitytojus bei paieškoti naujų. Turintieji automobilius nemokamai jais patarnavo, kartais net kitan miestam nuveždami. Tik šių nu-

širdžių pastangų ir patarnavimų dėka maršrutas buvo pasekmingas ir liko suteikta kanadiečiams tokia stipri parama iš laikymui Liaudies Balso. Mes kanadiečiai galime didžiuotis ir džiaugtis turėdami tokius nuosirdžius ir mus remiančius brolius ir seseris amerikiečius ir visados stengtis jiems reikalui esant patarnauti. Tas taipgi turi mus dar labiau paakstinti į organizacinį darbą, kad savo veikimu mes atliktume didesnius uždavinius ir bendromis jėgomis prisidėtume prie kovos prieš fašizmą, už žmonių gerbūvį.

Z. Januskas

Trijų Kryžių Kalnas Vilniuje

Kasdien, kai skraidūs pavaršariški saulės spindulių pluoškai blykstelė virš žibantių miesto bažnyčių bonių ir kryžių, be maž vidurmiesty, aukštame kalne nušvinta, sublyzga trys didžiuliai kryžiai, kurie ne vieno praecio patraukia aki, o žingeidus keleivis visada klausia, kokie tai kryžiai, kodėl jie čia pastatyti. Ir ne tik keleiviai, bet ir mažeji, po ilgus žiemos, išėję su tėveliais pasivaikščioti nuolat klausinėja: "Tėveli, ko tie kryžiai liūdinkai rymo kalno viršūnėje, kas juos pastatė?"

— Klausyk, vaikelai, — pradedą pasakoti žilagalvis paūgelni savo anūkiui. — dabar kiti laikai, kitados gyveno čia žmonės, kurie šį miestą savo šventove laikė, kurie tautos širdimi vadino. Gera tada buvo ir pačiam seneliui miestui. Ilgu pasakoti, tu ir taip neatsiminsi, tad prisimink tik pačias svarbiausias apie miestą ir tuos kryžius žinias.

Stai ten, matai, yra Trijų Kryžių kalnas, nuo Pilies arba Gedimino kalno skiria jį nedidelė vingiuota Vilnelės upelė. Senų senovėje upelė tekėjo kita kryptimi, šiapus Gedimino kalno. Didysis Lietuvos knigaikštis Gediminas buvo sakęs perkasti kalną anapus pilies kalno, sujungti juo Vilnelės ir Neries vandenius ir tuo būdu apsaugoti — pilį nuo nuožmių ir dažnių priešų puolimų. To kalno vaga dabar ir teka Vilnelė, kuri sriaunomis savo bangomis nuolat plaukia puošnius Trijų Kryžių kalno šlaitus.

Gal girdėjai, yra išlikę gražūs apie Trijų Kryžių kalną ir narsų lietuvių kareivių pasakojimas, kuris kitados keliavo iš lūpų į lūpas po visą plačiąją Lietuvos šalį.

Senovėje Vilniaus miesta dažnai puldavo įvairūs priešai, o ypač kryžiuočiai. Kartą kryžiuočiai buvo padarę smarkų puolimą ir užėmė Trijų Kryžių, tada dar Plikuoju vadinamą, kalną. Iš čia buvo sumanę pulti ir užimti visą Lietuvą. Plikasis kalnas tą žiemą buvęs ledais nuklotas, slidus, negalimas prieiti. Apsiradęs narsus lietuvis kareivis — Jasinuskas, kuris aštriai pasikausęs savo žirgą ir greitai užjojęs ant kalno, ir paėmęs nelaisvėn patį kryžiuočių magistrą. Didysis Lietuvos kunigaikštis, sužavėtas kareivio sumanumu, pabučiavęs jį, apdovanojęs herbu ir paskyręs jam 7 Antakalnyje kalnus.

Senovėje Trijų Kryžių kalne buvo įvykdomos nušikaltėlių bausmės. Vietą tam reikalui tyčia parinkta, kad miesto gyven-tojai matytų, kas grėsia tiems, kurie veikia prieš įstatymus.

Proseniai pasakodavo, kad už prasižengimus Trijų Kryžių kalne didžiojo kunigaikščio Algirdo laikais buvę pakarti du jo dvasiškaiki.

Klausyk, ši vieta idomiausia, pastebėjo senelis. Kaip žinoma, kunigaikštis Algirdas buvęs pasikvietęs Vilniū vienuolius pranciškus, kad jie Lietuvoje platintų krikščionių tikėjimą. Kartą, kai Algirdas buvęs iš miesto išvykęs, vietos gyventojai užpuolė vienuolius. Septynis nusivare ant Trijų Kryžių kalno, tris jų nukryžiuo, o keturis nuo kalno imetė Vilnelės upėn. Pargrįžęs Algirdas liepęs toje pat vietoje nužudyti visus tuos nusikaltėlius, kurie nukankino vienuolius.

Vėliau Vytauto laikais, toje vietoje kur buvo nužudyti vienuoliai, buvo pastatyti trys aukšti ažuoliniai kryžiai. Tie kryžiai nuolat buvo taisomi, at-

naujinami ir išsiliko iki 1864 metų. Tais metais, kada visa Lietuva buvo žiaurus ruso pavergta, kada Vilniaus krašte viešpatavo caro vietininkas žiaurus general-gubernatorius Muraviovas, jam įsakius buvo nukirsti tie mediniai kryžiai ir kalno viršūnėje sudeginti.

Tame kalne yra daug palaidotų narsių šio krašto gynėjų, kurie 1863 metais buvo sukilę prieš rusų valdžią ir norėjo nusikratyti jo viešpatavimu. Deja, sukilimas buvo numalšintas, daug sukilėlių didelėje Lukiškių aikštėje buvo sušaudyta ir čia Trijų Kryžių kalne palaidota.

Šitie, ką dabar tam kalne matos, saulės spinduliuose paskendę trys balti kryžiai buvo pastatyti 1916 metais iš gelžbetono.

Kukliai, kaip matai, atrodo tie trys kryžiai, bet jie gražiai puošia Vilniaus miestą, o pačiam kalne, kartu su tais kryžiais glūdi daug paslaptingos ir gražios senovės, — baigė pasakoti senelis savo anūkiui ir abudu nužingsniavo Aušros Vartų link.

Atsakymas "Paišeliui"

WINNIPEG, Man. — "Naujienu" 92 numeryje koks tai "paišelis" iš Winnipeg rašo, būk

koks tai komunistų "okružnas sūdas" išleido patvarkymą parduoti socialistams bilietus, o kada tie ateisį į komunistų parengimą, tai atsiklausti publikos, kad ji pevelintų pasakyti kalbą, ta kalba "nukryžiuoti socialistą" ir dviem "policijantams" išvesti iš šalės.

Kadangi tas "paišelis" į tų numatytojų "nukryžiuoti" sąrašą įtraukė ir mane, tai turiu pasakyti, kad man tokia "garbė" nepriklauso ir kad Winnipegę jokių "komunistų policiečių" bei "okružnų sūdų" nėra. Negirdėjau, kad kas kėsintųsi išmesti nors ką iš parengimų bei susirinkimų. Reikiška "paišelis" rašo niekam nepatikimus melus.

Taipgi netiesa, kad Winnipegę lietuvių svetainę valdo komunistai. Jie dar nesurengė nei nemaną rengti parengimų. Bereikalo "paišelis" sielojasi. O jei vienas girtuoklis, turėdamas šiek tiek pinigų girdo kitus ir tuo pačiu laiku nesąmonės kalba ir užkabinėja žmones, tai jeigu "paišelis" nori jį išmokinti, tai lai rašo apie jį, o nesapalojoja, kad bankietai ir muštynės, tai mūsų "kultūra."

Kad Winnipegę esantieji socialistai ir komunistai yra gerbiami, tai liūdią ir "Naujienu" 86 numeryje tilpęs straipsnis. Tai kam gi "paišelis" pasižiūrėjęs į vieną peštuką, jo darbai nori apvainikuoti visus Winnipegę lietuvius.

J. Martinonis



Streikieriai pikietuoja Socony Vacuum Service stotį, New Yorke. Boikotas skelbiamas po visą šalį 4 aliejaus kompanijoms, kurios atsisako pakelti darbininkams algas.

Darbininkės Balsas

MONTREAL, Que. — Nors šitas miestas tirščiausias apgyventas lietuviais, negu kita kuri kolonija Kanadoje, kurių didelė dauguma dirba įvairiose industriose, bet pažymėtina tas faktas, kad iš šios kolonijos iš įvairių dirbaviečių labai mažai pastebama spaudoje. Atrodo, kad viskas eina kaip pašmeruota. Bet toli gražu taip nėra. Čia įvairių sričių darbininkai daugiau išnaudojami, spaudžiami, negu kitose kuriose kolonijose, už Kvebeko sienų, nes Duplesio režimas, kuris kas kart darosi aštresniu ir aštresniu, apšunkina darbininkams sąlygas organizuoti išsikovoti žmoniškesnį atlyginimą ir geresnes darbo sąlygas. Be to, kolonija daugelio žmonių skaitoma "šventoji žemė," religija pusėtinai įleidusi šaknis. Daugelis tokių religinių darbininkų ir nemaną ieškoti geresnio gyvenimo ant šios "ašarų pakalnės," nes užtai tikisi atsiekti pomirtinę laimę. Su tokiais darbininkais, žinoma, yra labai sunku susikalbėti, juos įtikinti, kad reikia stoti į unijas ir organizuotai veikiant galima atsiekti žmoniškesnį gyvenimą.

Atydziai seku ir su dideliu susidomėjimu perskaitau darbininkų balsus L. B. iš kitų Kanados kolonijų — kampų, iš įvairių industrijų, todėl neabejoju, kad kitiems lietuviams bus pravartu žinoti iš tų industrijų, kurioje jie nedirba.

Nors esu — menka — plunksnos vartotoja, vienok ir man norisi šį tą parašyti iš savo "profesijos." Iš amato esu siuvėja — "finišerka," kurioje srityje jau eilė metų kaip dirbu. Dirbu prie moteriškų paltų (coats) didelėje dirbtuvėje, kurios darbininkai tautybės atžvilgiu sudaro tikrą mišinį, nes čia randasi visokių tautų ir visokių politinių įsitikinimų, bet nusveriančioji politinė pusė linksta į tą pusę, kuri žaliną patiems darbininkams. Geriau sakant darbininkai kovoją patys prieš save. Čia jau progresyviškesnės minties darbininkui sunku ir išsizielti, nes menkas prasarimas greitai perduodamas bosui, o tuomet bosas jau žino kaip su tavim "atsiskaityti."

Darbas sezoninis. Sezoniškai tįsiasi apie tris mėnesius. Du kartų į metus. Vidutiniai skaitant darbo laikas per metus apima apie 6 mėnesius. Kitus 6 mėnesius darbininkai "ilsisi." Užmokestis gana skirtingas ir atvejais labai mizernas. Nors finišerkoms nustatyta mokėti ne mažiau kaip 42 c. į valandą, bet iš 12 toj srityj darbininkų tik dvi gauna minimą užmokestį. Či kitos gauna daug mažiau. Kai kurių uždarbį siekia iki \$7.00 per savaitę. Išbalansavus metinį uždarbį, tokiai darbininkei išeina į savaitę apie \$3.50.

Nors darbas savaitinis, vienok reikalinga padaryti tam tikrą nustatytą skaičių kavalkų. Gi to nepadarius, ne tik gerai gauni iš-

Nauji, Dar Gražesni Vaizdai: Ruduo ir Zima Lietuvoje

PASKUTINI KARTA

KANADOJE

Brolių Matuzų

Gražios Spalvuotos Filmos iš Dabartinės Lietuvos Gyvenimo.

Pentadienį, Gegužės (May) 5 d., 8 val. vak.
Seštadienį, Gegužės (May) 6 d., 2 val. po piet, 6 val. vak.
Nuo 9 val. vak. Vytauto Kl. ruošia šokius. Įžanga veltui

ANTROJI IR PASKUTINĖ DALIS

Tautinė Olimpiada, Žemaitijos Žemės Oklio Paroda, Tautos Šventė ir kt.

Rudenio vaizdai su grybais, šermukšnio uogom, obuoliais; kariuomenės sugrįžimas iš rudens manevrų; jaunimas dainuoja ir šoka ir kt.

Žiemos vaizdai su sniegu ir šerkšnu; žuklavimas po ledu per Kūčias; medžioklėj žuikiai, stirmos ir laputė; užgavėnės; žiemos pabaiga ir kt.

Nepraleskite šių filmų! Tai paskutinė proga pamatyti savo tėvų kraštą. Paraginkit ir jaunimą atėit!

D. L. K. VYTAUTO NEPR. KLUBO SALEJE
2161 St. Catherine St. Montreal, Canada

Įžanga 35 centai; Vaikams 15 ct.

kolioti nuo "foremano," bet sumazina "pay-day," arba visai paliuosuoja iš darbo su "geltonu" bilietu. Skubinimo sistema tiesiog nežmoniška. Dėka neišpasakytai žiaurus "foremano", kuris darbininkams ne tik neleidžia dirbtuvėje rūkyti, nusipirkti gerti, bet bara ir užėjimą į išeinamą vietą. Apsaugok galybę, jei kuris darbininkas per dieną du kartu nueina ant savo reikalo. Prakeiksmų tuomet netrūks-ta.

Darbininkų šioj dirbtuvėj dirba apie 200, bet patalpa — dirbtuvė palyginus tokiam skaičiui darbininkų, tai labai maža — didelis susigrūdimas. Vasarą, kada ateina dideli karščiai, dirbant šiltus storus žieminius paltus, prie nežmoniška skubimos sistemos, nemažai reikia prakaito išlieti. Nors tiesa, langai atidaryti, bet iš kiemo dvokia stiprus kvapas; gi iš šeinamųjų, kurios gal metuose tik kartą švarinamos, tikra "farfumerija" muša ir tiesiog dusina žmogų. Prie tokių aplinkybių dirbant pusėtinai darbininkai išeikvoja energiją ir sveikatą ir kad dar atlyginimas būtų žmoniškesnis, ar nors kokias privilegijas, kaip pridera darbininkui turėti, turėtum. Bet kur tau. Dirbi, prakaituoji kaip mulas ir esi pažemintas tų, kuriems tur-tus krauni.

Tik įsivaizduokite! Šioj dirbtuvėj, kaip minėjau, yra darbininkų uždirbančių tik po \$7.00 į savaitę, bet tuo pačiu laiku ta pati darbininkė žino, kad savaitinis boso grynas pelnas siekia apie \$500 ir daugiau. Kaip ji jaučiasi, aš manau nė vienam



Mimia žmonių Mansion name, Londone, Anglijoj, klausosi prakalbu, raginančių jaunus vyrus stoti į teritorinę armiją. Dabar skelbia kad ir Anglija įves mobilizacijos įstatymą ir tuoj pašauks 20 metų amžiaus vyrus į kariuomenę.

nerieikia spėti.
Darbininkams sąlygos kur kas būtų švelnesnės, jei būtų organizuoti. Kol to nebus, darbininkų išnaudojimas eis sena vaga.

Finisherka

Mirė Jonas Urba

MONTREAL. — Balandžio 15 dieną mirė Jonas Urba, senas Vytauto klubo narys, sulaukęs 53 metų amžiaus.

Velionis kilęs iš Kajanų kaimo, Raseinių apskrities. Paliko didžiame nulūdime žmoną, tris jau suaugusius sūnus ir jau vedusią, Sudburyje gyvenančią, dukterį.

Lai bus jam lengva po gyvenimo vargų ir audrų ilsėtis Kanados žemėje.

A. N.

EUROPOS PABEGELIAI STEIGIA MONTREALE INDUSTRIJĄ

MONTREAL. — Industrijų ir ekonomino biuro viršininkas Gratton nurodo, kad Montreale, steigiamą keturiolika naujų įmonių, kurių daugumą įsteigja iš Europos pabėgėliai. Į šias įmones bus investuota pusė milijono dolerių kapitalo ir pačioje pradžioje dirbs 140 darbininkų.

Čekoslovakas Kominick atsivežė molinių indų išdirbystei formas ir užveda molinių indų pramonę, kurioje dirbs 20 darbininkų. Atvyko iš Vokietijos viena šilkinių kojinių firma, kurioj dirbs 35 darbininkai.

Pranešimai

Montreal, Que.

Aldiečių Domei

Pranešame, kad LLD 137 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks atėliantį penktadienį, t. y. gegužės 5 d., 8 v. v., 01234 Charlevoix St.

Prašome visus atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarti ir išgirsite kai kuriuos raportus, taip gi diskutuosime LLD suvažiavimo klausimus.

Kuopos Valdyba

Visų Montrealečių Domei

Sekmadienį, gegužės 7 d., 5 v. v., punktualiai, ukrainų salėj, Point St. Charles, 2379 Centre St., kampas Ropery St., įvyks Montrealo "Jaunimo" choro koncertas.

Būs perstatyta, viena iš įdomiausių ir gražiausių veikalų, 5 veiksmų operėttė "KUPRELIO KERSTAS" su dainomis, šokiais ir stygų orkestru.

Montrealečiai-ės nepraleiskite progos pamatyti šį veikalą. To veikalą yra padaryta net filma ukrainų kalboj, o čia ji pamatysite lietuvių kalboj ant scenos.

Tiketai bus galima gauti iš anksto pas choristus. Tikietų kaina tik 30 centų, nors iš tikro turėtų būti nemažiau kaip \$1.00.

"Jaunimo" Choro Valdyba

Iš LLD 18 Kuopos Susirinkimo

EDMONTON, Alta. — Balandžio 18 dieną įvyko LLD 18-tos kuopos susirinkimas, kuriame buvo entuziastiškai apsvartyti svarbūs organizaciniai reikalai. Prie pirmos progos buvo atliktas gana ilgai neatliktas kuopos darbas — išrinkta šiems metams kuopos valdyba. Įvyko nedidelis pakeitimas, bet žymus papildymas, nes pereinamais metais nekuri nariai ėjo po dvejus pareigas.

Pirmininku išrinktas T. Valentas, 10217 — 96 St., protokolų sekretorium S. Karvelis, 10235 — 95 St., išdininke P. Zaleskienė, finansų sekretore A. Savickienė, 10235 — 95 St., vicepirmininku S. Survila, knygiu I. Šavickas, kontrolieriais: A. Petrauskas, W. Zaleskas, kuopos korespondentais: S. Karvelis, A. Kizienė, P. Zaleskienė ir W. Valiukas, organizatoriais: S. Karvelis ir P. Zaleskienė.

Manau, kad šių metų kuopos valdyba bus daug veiklesnė, nes į ją įeina daug naujų žmonių su nauja energija, pasiūkavusių dirbti kultūrinį darbą Kanados lietuvių labui. Tačiau valdyba tikisi, kad geras pareigų atlikimas priklausys ir nuo jūsų draugai kooperacijos bei paramos.

Susirinkime apsvartyta K.V. K. patiekta medžiaga, liečianti kuopų atstovų suvažiavimą. Ap-svarstę organizacinio aktyvumo klausimą, nutarėme tęsti savitarpinį lavinimąsi, nes tikrai tuo

keliu bus galima išauklėti naujus kadrus, aktyvizuoti rajonų bei kuopų komitetus. Diskusijoje priėjome nuomonės, kad vakarų Kanadoje būtų sunku suorganizuoti lavinimosi kursus, nes nesame ant tiek tvirti finansiniai. Numatėme, kad lavinimosi kursams patogi vieta būtų centralinė Kanada, pavyzdžiui Winnipegas, kuris aptarnautų mus, galėtume į ten pasiūsti savo mokinius, ir galėtų aptarnauti rytų Ontarijoj, miškų industrijoj dirbančius lietuvius.

Politinę liniją diskutuojant prieta išvada, kad mūsų organizacijos politinė linija yra užgrįžtina, tik reikalinga išvystyti daugiau sekcijų. Pavyzdžiui turėtų būti įsteigti jaunuolių sekcija, kurios pagalba prie mūsų prisirišę čia augantis jaunimas. Turime auklėti jaunimą ant demokratiškų pagrindų, o jeigu jo neauklėsime, galimai ji pasigriebs reakcionieriais.

Susirinkimas taip pat užgyrė ir rajono centralizavimo reikalą. Numatė reikalą šį rudenį sušaukti rajono suvažiavimą. Jeigu būtų rajono suvažiavimas, daugiau susibendrintų jėgos. Taip pat numatė, kad išauginimui mūsų organizacijos į plačią organizaciją, nuolatinis organizatorius būtina reikalingas. Reiktų stengtis padazninti ir maršrutus.

Nariai pasisakė, kad LLD spaudiniai ir mūsų vietinė spauda yra nepavadojamas organizacinis įrankis, todėl mes turime imtis sau už pareigą tą spaudą išlaikyti, nes be savo laikračio būtų neįmanomas organizacijos gyvenimas.

Ketvirto rajono sekretorius pranešė kiek gauta pelno rengtame parengime del pasiuntimo delegato į LLD Kanados kuopų atstovų suvažiavimą. Pranešė ir rajono komiteto nutarimą nominuoti delegatus. Mat, jeigu kuopos negalės pasiūsti į suvažiavimą savo delegatų, tuomet vienas delegatas bus išrinktas iš viso rajono ir atstovaus visą rajoną.

Edmontono kuopa delegatų į suvažiavimą nominavo S. Karvelį.

S. K.
Kuopos Sekr.

Parėmė iš Ispanijos Grįžusius Kovotojus

WINNIPEG, Man. — Kiek anksčiau buvo pranešta per spaudą, kad Winnipego ir McKenzie Island lietuvių suaukavo iš Ispanijos grįžusių kovotojų naudai \$15.73, iš kurių dešimtis dolerių buvo pasiūsta draugui P. B.

Kiek vėliau draugas P. Piragis iš Pinto, Sask., prisuntė \$10.70. Juos suaukavo sekami draugai: J. Morkūnas aukavo du dolerius; po vieną dolerį aukavo: J. Palukis, S. Zala ir P. Piragis; po 50 centų aukavo: J. Zolanis, W. Tirva, G. Ražainas ir F. Tamsin; po 25 centus aukavo: I. Krašemenski, I. Muzyka, P. Naprveda, G. Beniulis, A. Ražainas, B. Kupchanko,

Rengiasi Prie Užbaigimo Liet. Kalbos Mokyklėlės ir Pradėjimo Kitam Sezone

A. Jakštis, W. Bonchof, L. Takach, A. Levai, Ch. Smim, F. Bemben, D. Naginskas ir L. Selas; po 10 centų aukavo: T. Shpyth ir M. Pulkaunikas.

Draugė J. Bukauskienė Winnipege surinko \$8.70. Vieną dolerį aukavo A. Shules; po 50 centų aukavo: Mrs. Zenczak, F. Gutauskas, M. Valuntas, M. Pipiras, T. Meidus; po 25 centus aukavo: Mrs. Philips, O. Groun, M. Yampolski, O. Harbur, M. Tarashkevich, J. Kisieliui, J. Radzevich, A. Matulevičius, P. Pranys, T. Pauplys, T. Jasiūnas, V. Klusas, W. Dabbins, P. Kuni-gauskas, P. Matėjūnas, K. Zentelis, W. Karosas, J. Žlioba ir V. Musteikis. Paliiūnas aukavo 35 centus ir J. Woytisek 10 centų.

Viršų paminėtose dvejose kolonijose surinkta \$19.40, iš kurių dešimtis dolerių pasiūsta draugui L. Kisieliui ir penki doleriai Mackenzie-Papineau batalijono draugų komitetui. Likusieji pinigai pasilieka komiteto izde.

Visiems aukavusiems ir pasidarbavusiems tariame proletarišką aciū.

Komitetas

TORONTO, Ont. — Pereiną sekmadienį susirinkę tėvai, kurių vaikučiai lanko lietuvių kalbos mokyklėlę, apkalbėję kada ir kaip užbaigti mokyklėlę padarė pradžią priruošimui mokyklėlės kitam sezonui.

Kad sekmiau užbaigus šį sezoną, nutarė ateinantį penktadienį, 5 d. gegužės, vakare, 6 Denison, surengti mokyklėlės "užbaigtuves," į kurias bus sukviesti ne tik visi mokiniai, kurie dabar lanko mokyklėlę ar lankę pirmiau, bet dėl vienokių ar kitokių kliūčių pertraukę lankę, bet ir visi jų tėveliai. Šio darbo pravedimui apsiėmė Mingilienė ir Jakavičius.

Per visą mokyklėlės sezoną susidarė nekurių išlaidų: kaip knygų parūpinimas, rusams atlyginti už sporto mokymą; ir buvo pažadėta, nors kiek atlyginti mokytojams. Bet mokyklėlės komitetas turėdamas visai mažai pajamų negalėjo finansų trūkumą subalansuoti. Matote, per visą mokyklėlės sezoną tėvai nemokėjo jokių mokesčių, išskyrus už muzikos pamokas, kaip kad kitais metais darydavo ir manė

sukelti per parengimus. Bet tas nenusisekė taip, kaip reikėjo. Tad susirinkimas nutarė, kad visi tėvai užbaigiant šį mokyklėlės sezoną prisidėtų sulyg išgalės prie padarytų išlaidų. Be to, tapo išrinkta komisija, kuri rūpintis surengti pikniką tam reikalui.

Padarius peržvalgą ir visos mokyklėlės eigos buvo numatyta, kad reikia sudaryti komitetą, kuris nelauktų paskutinių dienų kitam sezonui ir viską urmu pradėti be jokio prisiruošimo ir planų, bet stengtųsi viską pasirūpinti iš anksto ir mokyklėlę pradėti planingai. Į prisiruošimo komitetą tapo išrinkti šie: Melaišius, Mingilienė, Jakavičius, Ylienė ir Pajuodis.

Iš mokytojaus raporto ir tėvų išsireiškimų, atrodo, kad šiais metais mokyklėlė ėjo tvarkingai be jokių pertraukų ir didelių trūkumų, kas, žinoma, atnešė nemažai naudos ne tik tiems jaunuoliams, kurie mokinosi savo tėvelių gimtos kalbos, bet jų tėvams ir visam lietuvių progresyviu judėjimui.

Linkėtina, kad tėvai dar daugiau kreiptų dėmesį į savo jaunuolius ir neduotų jiems per greit ištautėti, o rūpintųsi gerai sutvarkyti lietuvių kalbos mokyklėlę ir į ją sutraukti visus lietuvių vaikučius.

Mok. Kom. Narys

Priminimas Visiems Toronto Lietuviams

TORONTO, Ont. — Kaip jau daugumas žinote, Pirmosios Gegužės šventę apvaikščiojom labai puikiai, Toronto Lietuvių Komiteto Lietuvoj Demokratai Atsteigti surengtame Pirmosios Gegužės paminėjime dalyvavo apie 300 lietuvių. Demonstracijoj lietuvių sekcijoj taipgi dalyvavo apie 150. Komitetas už tokią kooperaciją karštai aciuoja.

Dabar visų Toronto lietuvių pareiga atsilankyti į susirinkimą Lietuvos reikalui, ypatingai Klaipėdos pabėgėlių reikalui. Mitingas įvyks ateinantį sekmadienį, 6 Denison, 8 val. vakaro. Užkviestas visos lietuvių organizacijos atsiųsti po kalbėtoją. Taipgi kviečiamas Lietuvos garbės konsulas Suttie.

Šis klausimas taipgi labai svarbus. Iš Klaipėdos krašto pabėgo virš 15,000. Daugumas paliko visą savo turta. Reikia nors kiek jiems pagelbėti.

Komiteto Narys

HALIFAKSAS, Bal. 30. — Naujojoj Škotijoj, Princo Edwardo salose ir New Brunswick provincijoj, vakar siautė didelė sniego pūgos.

Halifakse ir kitose vietose termometras buvo nupuoles iki šalimo taško. Iškruto du coliai sniego.

Šiandien naujai susitvėrusio lokalo narių skaičius jau viršija šimtą. Jeigu taip seksis ir toliau, tai netolimoj ateityj priversime kompanijas skaitytis su miškų darbininkais. Juk gana jos mus prišėrė supuvusia balione ir kitais sugadintais produktais. Taipgi, kada būsime organizuoti formaliai nebegalės už pusbonkius pardavinėti geresnio miško rėžių.

Šis lokalis apims nuo Hearsto iki Cochrano miškuose dirbančius darbininkus. Norintieji gauti bent kokių informacijų kreipkitės prie lokalo sekretoriaus E. Rappuno arba lokalo prezidento J. S. P. O. Kapuskasing, Ont., Box 106.

S. S.

Mike's Custom Tailoring

Šiuo vyriškų ir moteriškų geros rūšies drabužius. Pritaikymas garantuotas. Taipgi turu gatavų. ROSEN, Mgr. 428 1/2 Queen St. W., Toronto



Egipto karaliaus Faruk sesuo kunigaikštė Fazia vedasi su Irano kunigaikščiu. Kairėj Egipto karalius Faruk, vidury kunigaikštė Fazia, o dešinėj — Irano kunigaikštis.

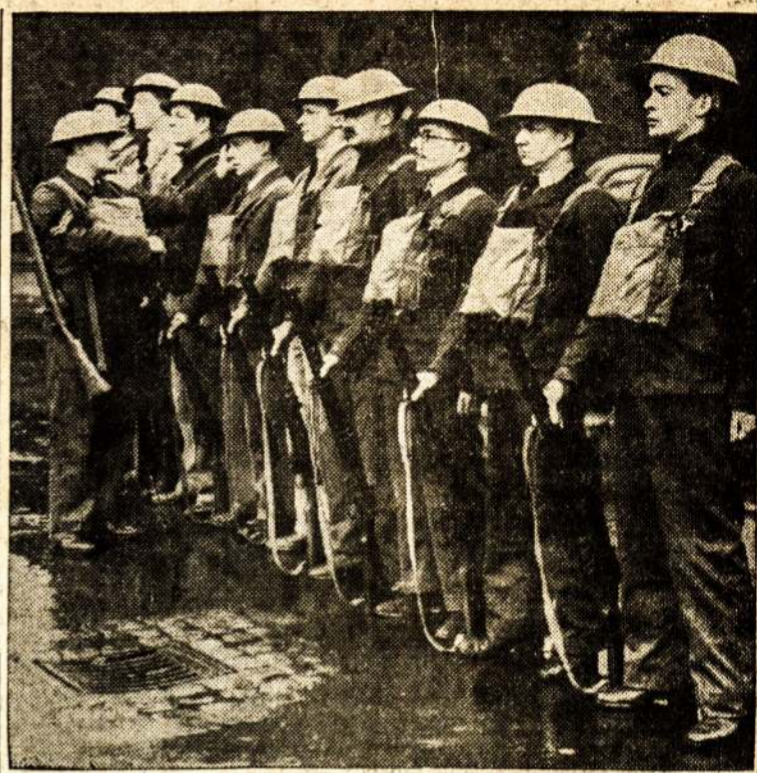
Atidarytas Naujas Miškų Darbininkų Unijos Skyrius

KAPUSKASING, Ont. — Balandžio 25 dieną atsibuvo pirmas čionai įsteigto Lumber and Sawmill Workers unijos 2651 lokalo susirinkimas. Nors nedaugiausia dalyvavo narių, bet susirinkusieji nuodugniai apsvarstė bėgamuosius reikalus ir išsirinko iš septynių draugų lokalo valdybą, kuri pasižadėjo suorganizuoti į uniją visos apylinkės darbininkus, kad aplaužius ragus miškų baronams šiaurinėj Ontarijoj, o darbininkams pa-

gerinus būkle. Suprantama, kad bosai grasins norintiesiems stoti į uniją. Tačiau nereikia bijoti bosų grasinimų. Juk mes, miškų darbininkai, ir taip nuolatots neturime jokio darbo. Na, o atėjus darbų sezonui, patyrę darbininkai galime susirasti darbo jei ne vienoj, tai kitoj kompanijoj, kuri netrūksta mūsų apylinkėj. Beje, girdėtis, kad ant kitų metų miškų kompanijos turi dideliu užsakymus, tad nereikalskime progos, stengkimės tuos darbus paimti būdami organizuotais. Mums nėra ko bijotis bosų, nes jiems ir taip jau kinkos dreba.

Susirinkime paskelbus unijos raštinės vietą, ant rytojaus į tą raštinę pribuvo kompanijos policininkas su provincialiais policininkais apžiūrėti ir pagrasinoti, bet pamatė, kad jų niekas nesibijo, apžiūrėję čarterį nieko nepėšė turėjo apleisti raštinę. Jie norėjo sužinoti kas priklauso unijoje, bet išskyrus lokalo sekretorių draugą Rapuną, apie kitus nieko nesužinojo.

Draugai, kurie jau įstojote į uniją, prašomi pradėti mokėti unijines duokles ir pasistengti gauti naujų narių. Gavę naujus narius tuojau pasiūskite sekretoriaus vardu. Laiškų galima rašyti visom kalbom. Lietuviai galite rašyti vietinėse LLD kuopos nariams, jie mielai patarnaus, priduos prišūstas naujų narių aplikacijas kur reikia.



Anglijos kolonijinės armijos kareiviai, neseniai įstoje, mokinami naudoti ginklus. Vien savanoriais Anglija nebesitenkina, nors tai sena tradicija.

Toronto Lietuviai, Pamatykite Gražiąją

LIETUVA

Broliai Matūzai išbuvo Lietuvoj metus laiko ir ten bebūdami ją nuotografavo ir pagamino krutomus paveikslus. Filmos padalintos į dvi dalis. Kiekvienos dalies perstatymas užims po dvi ir pusę valandos. Šios filmos bus pirmą ir paskutini kartą Toronte.

Tų filmų perstatymu rūpinasi

SONU ir DUKTERŲ KANADOS LIETUVIŲ SAVITARPINES PASALPOS DRAUGIJOS 1-ma KUOPA

PIRMA DALIS bus rodoma: pirmadienį ir antradienį, Gegužės 8 ir 9 d.

ANTRA DALIS bus rodoma: ketvirtadienį ir penktadienį, Gegužės 11 ir 12 d.

Kiekvienos dalies rodymas prasidės punktualiai 8 val. vakarė.

Lietuvių Svetainėje 6 Denison Ave.

Įzanga 35 centai; Vaikams 15 c.

SKAITYKITE KNYGAS

Knygos Veda į Apšvietą — Apšvieta į Laimėjimą L.L.D. Kanados Veikiantis Komitetas Skelbiame Sekančių Knygų Išpardavimą:

GAMTA ir ŽMONES — Parašyta M. Iljin.

Ši knyga dar neseniai parašyta ir jau su didžiausiu įdomumu skaitoma įvairių tautų milijonų žmonių. Jos turiningumu, įdomumu ir genialiskumu, gabiū parašymu stebisi M. Gorkis ir kiti pasauliniai rašytojai. Knygoje atidengiamas įvairios kovos formos su gamta, del žmonių gerovės.

Knyga iš 320 pusl. Kaina \$1.50. Dabar parsiduoda už \$0.75

POVILAS JURKA — Mikas Rasoda.

Tai labai įdomi apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo. Joje skaitytojas randa ne tik aprašymą šurpingų scenų, romanų, bet ir naudingų pamokymų.

Knyga 318 puslapių. Kaina \$1.00. Dabar parsid. už \$0.50

ISTORIJA KLASIŲ KOVOS AMERIKOJE — A. Bimba.

Ši didžiulė knyga, nors mūsų neskaitytos tautos autorius rašyta, šiandien skaitoma skaitlingųjų tautų darbo žmonių, kaip brangiausias istorinis veikalas, kuris atidengia Amerikos darbo žmonių kovų eigą. Šioje knygoje skaitytojas kaip veidrodyje mato Amerikos darbininkų kovas nuo pat Amerikos atsiradimo ligi 1925 metų.

Knyga 608 puslapių. Kaina \$2.25. Dabar parduod. už \$1.00

JANONIO RAŠTAI.

Šio jauno vos 21 metų gyvenusio poeto raštai jau virš dvidešimtis metų atgal rašyti, bet savo turiningumu, gambia rašyba, vaizdingumu dar ir šiandien yra puikiausiu vadovėliu daugeliui pradedančių ir jau praktikuojančių rašytojų. Knygoje telpa aprašymas Janonio gyvenimo, apysakų ir didžioji knygos dalis — darbininkiškos eilės.

Knyga 112 puslapių. Kaina \$0.75. Dabar parduod. už \$0.25

Platintojams duodame 10 nuosimčių nuolaidos. Kas su užsakymu prišius ir pinigus už knygas, tiems persiuntimą apmokėsim. Pavieniams asmenims kreditan nesiuočiam. Mažesnius užsakymus galite siūsti pašto ženklais.

Užsakymus adresuokite L.L.D. K.V.K. sekretoriaus vardu: K. Kilikevičius, P. O. Station "D," Box 44, Montreal, Que.

Tel. EL. 6579 — WA. 8714

BOYKACH & BOYKACH

Real Estate Agentai
Parduodame ir išreduojame namus ir farmas. Išskolektuojame žemės. Kas turite tų reikalų, kreipkitės pas mus. Daugeliu lietuvių esame patarnavę.
133 GOREVALE AVE. Ofiso 429 ADELAIDE ST. W., TORONTO



Anglijos karalius Jurgis VI ir karalienė Elizabeta su kunigaikštė Elizabeta vidury. Karalius ir karalienė šį mėnesį atvyksta Kanadon.